Interprovinciaal Overleg

Datum : 15 oktober 2018
Inlichtingen bij : Michel Schoemaker, Rick Anderson
Aantal bijlagen : 3

Onderwerp : Programmabegroting 2019

Kern van het onderwerp

Het bestuur heeft op 11 oktober 2018 de Programmabegroting 2019 IPO-BIJ12 vastgesteld. De goed te keuren Programmabegroting heeft daarmee een omvang van € 16.247.755 voor wat betreft het onderdeel IPO Den Haag en een omvang van € 53.433.669 voor wat betreft het onderdeel BIJ12.

Voorstel/gevraagd besluit
Aan de Algemene Ledenvergadering wordt gevraagd de Programmabegroting 2019 goed te keuren.

Context/Aanleiding
De Algemene Vergadering (AV) heeft bij vaststelling van de Programmabegroting 2018 van de gezamenlijke provincies aangegeven dat het budget in de Meerjarenraming 2019 als uitgangspunt voor de Begroting 2019 dient te worden genomen. Dit betreft afgerond een bedrag van **15 miljoen euro.** Dit kader betreft enkel de IPO-begroting en is exclusief indexering. In het kader van de voorbereiding van de Begroting 2019 is via een Kadernota geïnventariseerd (ambtelijk en bestuurlijk) welke nieuwe beleidsambities er voor 2019 bestaan. Dit leidde ertoe dat de Meerjarenraming 2019 met **1,9 miljoen euro** werd overschreden. Het IPO-bestuur heeft in mei 2018 in verband met het door de AV ingenomen standpunt een proces gestart om te komen tot verlaging van dit bedrag, door het schrappen van bestaand beleid of van nieuwe beleidsvoorstellen. Hiertoe is overleg gevoerd met de voorzitters van de BAC's. Deze prioriteringsactie heeft het verschil tussen de Meerjarenraming 2019 en de Kadernota teruggebracht tot ruim **1,3 miljoen euro**, op zowel 'bestaande' als 'nieuwe' ambities.

Het IPO-bestuur heeft in zijn vergadering van juni 2018 besloten de Kadernota 2019, inclusief de resultaten van de prioriteringsacties, als richtsnoer te nemen voor de conceptprogrammabegroting 2019 e.v., maar daarbij vastgesteld dat deze in een complete procedure via de AAC's en BAC's voor besluitvorming in het IPO-bestuur moest worden voorbereid. Hierbij konden de adviescommissies optioneel aangeven welke posten uit bestaand beleid men voorstelt te laten vervallen en welke nieuwe beleidsambities mogelijk geschrapt kunnen worden. Dit om aan het uitgangspunt van de AV ten aanzien van de maximale begrotingsomvang te voldoen.

In juli bent u als AV-leden geconsulteerd met betrekking tot deze conceptkadernota. Ambtelijk is in aansluiting op het besprokene tijdens de bestuursvergadering van juni gekeken of bepaalde begrotingsposten konden worden verlaagd in verband met structurele onderuitputting en is kritisch gekeken naar de omvang van de indirecte organisatiekosten. Dit heeft geleid tot een uitgavenverlaging van **€ 245.000**.

Ook is in de Begroting een technische correctie PAS-begroting (budgettair-neutrale overheveling van IPO-begroting naar BIJ12-begroting van **€ 229.000**) doorgevoerd. Dit gaat dus niet om een netto uitgavenverhoging, maar om een verschuiving van de uitgaven vanuit het onderdeel IPO Den Haag naar het onderdeel BIJ12. Deze verschuiving is weliswaar budgettair neutraal, maar heeft wel invloed op de vergelijking met het door de AV afgegeven budgettaire kader (dat had immers betrekking op het IPO-deel).

In navolging van de AAC's hebben de BAC's in september en oktober 2018 positief geadviseerd op deze Programmabegroting.

Het gevolgde proces heeft daarmee uiteindelijk geleid tot een overschrijding van € 846.000 ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde Meerjarenraming (exclusief indexering), dat door de AV is aangegeven. Inclusief indexering komt de Begroting 2019 dan uit op een bedrag van € 16.247.755.

	2019
Oorspronkelijke Meerjarenraming	15.043.228
Meerjarenraming gecorrigeerd voor PAS (- € 229.000)	14.814.228
Claims Kadernota	1.320.000
Aflopend ten opzichte van Meerjarenraming	-245.000
Subtotaal	**15.889.228**
Uitzetting ten opzichte van oorspronkelijke Meerjarenraming	**846.000**
Indexering	358.527
Totaal IPO	**16.247.755**

Na ampel beraad over het voorgaande is zowel in de AAC's, als in de BAC's en het IPO-bestuur vastgesteld dat de in het bovenstaande bedrag opgenomen taken dusdanige prioriteit hebben, dat men uitvoering in 2019 noodzakelijk acht, en daarmee verdere besparingen onmogelijk zijn. Dit betekent dat de AV wordt voorgesteld , in weerwil van het eerder door de AV genoemde financiële kader, akkoord te gaan met een begroting 2019 voor het IPO met een totaal bedrag van € 16.247.755.

Het totaal voor BIJ12 bedraagt voor 2019 € 53.433.669 (inclusief indexering).

<u>Leeswijzer</u>
Op pagina 10 van de Programmabegroting treft u de grootste budgettaire wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke Meerjarenraming aan. Deze wijzigingen worden vanaf pagina 19 van de Programmabegroting per kerntaak toegelicht onder de paragraaf "wat gaat het kosten?". In de Beheerbegroting is te zien op welke wijze de wijzigingen verwerkt zijn bij de deelbudgetten binnen de kerntaken.

<u>Bijlagen</u>
1. Programmabegroting IPO 2019;
2. Beheerbegroting;
3. Jaarplan en begroting 2019 BIJ12.

Samenvatting majeure claims programmabegroting 2019

Op advies van de BAC Financiën worden hieronder de grootste claims uit de programmabegroting 2019 toegelicht.

- Op het gebied van Energie is een claim opgevoerd van € 220.000 (nieuw beleid) als onderdeel van de nationale aanpak RES met betrekking tot het onderdeel kennisontwikkeling via communities of practice en deelname aan het te ontwikkelen nationale expertisecentrum warmte, zodat provinciale en nationale kennisontwikkeling samen oplopen.

- Er is voor de uitvoering binnen de kerntaak Vitaal Platteland bij het onderdeel PAS een claim bij deze programmabegroting opgevoerd van € 112.000 (continuering bestaand beleid).
  Voorgesteld wordt om het voorziene maar niet eerder verplichte budget voor Vitaal Platteland PAS te continueren, gelet op de activiteiten die van het IPO verlangd worden met betrekking tot het PAS. Omdat hier in de Meerjarenraming 2019 nog geen rekening mee is gehouden, betekent dit een extra € 112.000. De verwachting is, dat dit bedrag zowel voor 2019 als voor 2020 benodigd is. Het betreft hier activiteiten van het IPO-bureau in Den Haag en niet van het PAS-bureau, zoals dat is ondergebracht bij BIJ12.

- Er is voor de uitvoering van Mobiliteit Algemeen een claim bij deze programmabegroting opgevoerd van € 520.000 (continuering bestaand beleid). Het betreft het continueren van de uitvoering Meerjarenagenda Mobiliteit 2016-2019. Voorgesteld wordt om het reeds in 2017 voorziene maar niet eerder (juridisch) verplichte budget voor Mobiliteit te continueren. Alleen dan kunnen de ambities als benoemd worden gerealiseerd. Het gaat dan om de financiering van de programma's en projecten gekoppeld aan de beleidsopgaves. Voor een deel gaat het om programma's en projecten waarbij in partnerschap wordt opgetrokken. Omdat hier in de Meerjarenraming in formele zin nog geen rekening mee is gehouden, betekent dit een uitzetting van € 520.000. Als benoemd: dit betreft geen nieuw beleid maar de continuering van eerder ingezet beleid.

- Voor de uitvoering van de activiteiten met betrekking tot werkgeverszaken is in deze programmabegroting een claim opgevoerd van € 198.000. Het betreft het continueren van bestaand beleid, dat nauwelijks beïnvloedbaar is. De laatste inzichten geven aan, dat deze claim wellicht laag is ingeschat.

AV-VERGADERING OP 20 NOVEMBER 2018
Agendapunt 2.1, bijlage 1

Werkt voor provincies

Interprovinciaal Overleg

Programmabegroting Interprovinciaal Overleg 2019

(15 oktober 2018)

Inhoudsopgave pag.

1. Inleiding 5

2. IPO: van, vóór en door provincies; financiële uitgangspunten en totaaloverzicht.... 7

Financiële uitgangspunten..... 7

Financiële uitgangssituatie..... 8

Indexering..... 9

Tussenstand ongewijzigd beleid..... 9

Structurele doorwerking beleid uit 2018..... 9

Ontwikkeling personele lasten..... 11

Totaalbeeld..... 11

BIJ12..... 13

3. Vlaggenschepen en kerntaken 16

Verbindende Speerpunten: Vlaggenschepen 2018 – 2019..... 16

Interbestuurlijk Programma (IBP)..... 17

Energietransitie/Klimaatakkoord..... 17

4. Kerntaak 1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer 19

Ambities 2019..... 19

Wat willen we bereiken?..... 20

Wat gaan we ervoor doen?..... 21

Wat gaat het kosten?..... 23

5. Kerntaak 2. Milieu, Energie en Klimaat 24

Ambities 2019 Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)..... 24

Ambities Energie en Klimaat 2019..... 25

Wat willen we bereiken VTH?..... 26

Wat gaan we ervoor doen VTH?..... 27

Wat willen we bereiken Energie en Klimaat?..... 28

Wat gaan we ervoor doen Energie en Klimaat?..... 29

Wat is daarvoor nodig?..... 31

6. Kerntaak 3. Vitaal Platteland 32

Ambities 2019..... 32

Wat willen we bereiken?..... 33

Wat gaan we ervoor doen?..... 34

Wat is daarvoor nodig?..... 37

7. Kerntaak 4. Mobiliteit..... 38

Ambities 2019..... 38

Wat willen we bereiken? *39*
Wat gaan we ervoor doen? *40*
Wat is daarvoor nodig? *42*

8. Kerntaak 5. Regionale Economie 43
Ambities 2019 ..... *43*
Wat willen we bereiken? *44*
Wat gaan we ervoor doen? *44*
Wat is daarvoor nodig? *46*

9. Kerntaak 6. Culturele Infrastructuur en Monumentenzorg 47
Ambities 2019 ..... *47*
Wat willen we bereiken? *47*
Wat gaan we ervoor doen? *48*
Wat is daarvoor nodig? *49*

10. Kerntaak 7: Kwaliteit van het Openbaar Bestuur 50
Ambities 2019 ..... *50*
Wat willen we bereiken? *53*
Wat gaan we ervoor doen? *53*
Wat is daarvoor nodig? *54*

Werkgeverszaken **55**
Ambities 2019 ..... *55*
Wat willen we bereiken? *56*
Wat gaan we ervoor doen? *56*
Wat is daarvoor nodig? *58*

Bedrijfsvoering IPO **59**

11. Meerjarenraming BIJ12 61

1. Inleiding

Op 15 maart 2019 vinden de Provinciale Statenverkiezingen plaats.
Dientengevolge zal voor de zomer van 2019 een nieuwe Algemene Ledenvergadering (AV) worden samengesteld uit provinciale statenleden van elke provincie. Tegelijkertijd zal, met uitzondering van de voorzitter, de heer drs. Th.J.F.M. Bovens, gouverneur van Limburg, die tot medio 2023 is gekozen, een nieuw bestuur aantreden. Ook zullen de AAC's en BAC's opnieuw worden samengesteld.
Hiermee verschuiven mogelijk ook de politiek-bestuurlijke accenten, ontstaan nieuwe ambities, en worden de urgentie en realisatie van de urgente maatschappelijke opgaven herijkt. Tegen deze (verkiezings-)achtergrond wordt de Programmabegroting 2019 van de gezamenlijke provincies gepresenteerd. De Begroting 2019 staat, behalve in het licht van de effecten van de PS-verkiezingen, ook in het licht van het verbeterproces van de Planning en Control-cyclus (P&C-cyclus).

De AV en het IPO-bestuur hebben in de zittingsperiode 2015-2019 gewerkt aan de verbeterde P&C-cyclus van de gezamenlijke provincies. Doelstellingen van deze verbeterslag zijn:
1. meer transparantie in de gezamenlijke begroting;
2. eigenaarschap bij en sturing door de gezamenlijke provincies;
3. een betere aansluiting bij de begrotingssystematiek van de provincies.

De Programmabegroting is daar het resultaat van. Hoewel belangrijke vorderingen zijn gemaakt ten opzichte van de Begroting 2018, blijft sprake van "work in progress". De Begroting vormt een levend document dat zich jaar na jaar moet blijven aanpassen aan de provinciale wensen. Bovenstaande uitgangspunten hebben daarbij een permanente betekenis, maar de invulling zal van periode tot periode veranderen.

In de Programmabegroting 2018 wordt voor het eerst aangegeven welke doelstellingen de gezamenlijke provincies wensen te realiseren, en welke middelen dit vergt.

In 2017 is deze eerste Programma-begroting 2018 van de gezamenlijke provincies – na bespreking in alle ambtelijke én alle bestuurlijke adviescommissies - door het IPO-bestuur vastgesteld en door de AV goedgekeurd. Daarbij heeft de AV aangegeven de jaarschijf 2019 van de Meerjarenraming 2018-2021, als taakstellend kader (afgerond € 15.000.000) te willen beschouwen voor de Programmabegroting 2019.
De onderhavige Programmabegroting 2019 geeft grotendeels gehoor aan deze opdracht.

In 2019 zal verder gewerkt worden aan de optimalisatie van de planning en control functie. Daarbij zullen de wensen van de nieuwe AV en het nieuwe bestuur leidend zijn.

De Programmabegroting 2019 is (financieel) ingericht langs de lijnen van de kerntaken en de inrichting in (een aantal) provincies. Corresponderend met de bestuurlijke wens is de Begroting verder zo veel mogelijk opgebouwd langs de gedeelde en gezamenlijke (maatschappelijke) opgaven.

De begroting 2019 wordt voor het eerst geïntegreerd gepresenteerd met de begroting van BIJ12. Hiervoor is de P&C-cyclus van BIJ12 aangepast, zodat beide begrotingen tegelijkertijd en in samenhang kunnen worden behandeld. De begroting van BIJ12 is opgebouwd rond de uitvoeringstaken die zijn afgesproken met de provincies.

2. IPO: van, vóór en door provincies; financiële uitgangspunten en totaaloverzicht

Financiële uitgangspunten

Het IPO hanteert voor de Begroting in relatie tot de Meerjarenraming een systeem, waarbij uitgaven (indien juridisch mogelijk en politiek geaccordeerd) zoveel mogelijk incidenteel in de Begroting worden opgenomen. Hierdoor lopen de uitgaven in de meerjarenramingen autonoom terug en wordt het bestuur maximaal in de gelegenheid gesteld van jaar tot jaar integrale afwegingen te maken met betrekking tot de ter hand te nemen opgaves.

In de Begroting wordt een voorstel gedaan voor het eerstkomende jaar. Hierbij is het in het bestuur besprokene ten aanzien van de Kadernota uitgangspunt geweest. De Begroting bevat uitgaven ter zake van:

- structureel geraamde taken;
- incidenteel geraamde taken waarvan voortzetting in het volgend dienstjaar wenselijk wordt geacht;
- nieuwe beleidsvoorstellen voor het aankomend dienstjaar (incidenteel of structureel).

Het totaalbedrag van de Begroting mag niet uitstijgen boven het door de AV vastgestelde maximum van afgerond € 15.000.000. Boven dit maximum zullen uitgaven voor nieuw beleid separaat (met adequate motivering) moeten worden voorgelegd. Voorstellen hiervoor ziet u terug in deze begroting.

In de Begroting staat derhalve een mix van posten voor bestaand beleid (structureel of incidenteel) en nieuw beleid (incidenteel of structureel). De voorstellen hiervoor zijn tot stand gekomen door in de aanloop naar de Kadernota bij alle betrokken partijen in dit proces (AAC, BAC, IPO-bestuur, AV) te verkennen, welke beleidsambities er zijn die leiden tot verhoging van de uitgaven. Dit proces leverde wensen op ter grootte van 1,9 miljoen euro. Alvorens dit in besluitvorming te brengen, zijn de portefeuillehouders in het IPO-bestuur primair gevraagd, binnen hun portefeuille te prioriteren. Dit heeft dit bedrag doen afnemen tot 1,3 miljoen euro.

Ambtelijk is daarnaast, in aansluiting op het besprokene tijdens de bestuurs-vergadering van juni 2018, gekeken naar zaken als onderuitputting (totale opbrengst € 245.000 uit diverse posten) en is een technische correctie doorgevoerd ten aanzien van de PAS-begroting (budgettair-neutrale overheveling van IPO-begroting naar BIJ12-begroting van € 229.000). Het prioriteringsproces heeft daarmee uiteindelijk geleid tot het onderhavige begrotingsvoorstel dat eindigt met een uitgaventotaal van 15,8 miljoen euro (exclusief indexering).

Daarmee overschrijdt het voorstel het door de AV gestelde maximum met € 846.000 (exclusief indexering).

In de tabel op pagina 10 treft u de voorgestelde posten voor nieuw beleid aan. Inhoudelijk zijn de voorstellen toegelicht bij de kerntaken. Deze bedragen zijn nog niet geïndexeerd, om de herkenbaarheid vanuit de Kadernota te bevorderen.

Voor de jaren vanaf 2018 ziet u in het meerjarenbeeld dat de budgetten, ten gevolge van het voornoemde beleid, opnieuw autonoom teruglopen (tenzij het evident structurele posten betreft). Hiermee behouden de AV en het bestuur maximale financiële afwegingsruimte in ieder dienstjaar. Verplichtingen worden, indien mogelijk, dus telkens slechts op jaarbasis aangegaan (te vergelijken met de systematiek van zerobase budgetting).

De oorspronkelijke Meerjarenraming loopt hierdoor terug van € 17.268.262 in 2018 naar € 12.114.148 in 2022 (excl. indexering). Gesteld zij, dat vanaf 2020 nog geen rekening is gehouden met

personele lasten gemoeid met de inzet vanuit de provincies.
De budgetten die benodigd zijn voor nieuw beleid hebben in het algemeen betrekking op externe uitgaven voor zowel de 'out of pocket expenses' als de benodigde formatie voor deze taken vanuit de flexibele schil. De voor het nieuwe beleid benodigde formatie vertaalt zich dus niet in een verhoging van de vaste formatie, maar wordt aangetrokken voor de duur van de opgave.

De totale vaste formatie van het IPO is door de gekozen nieuwe werkwijze met een vaste kern en een flexibele schil, altijd kleiner dan de voor het totale takenpakket benodigde formatieve inzet (zie verder onder ontwikkeling personele lasten).

De huidige verdeling van de uitgaven over de provincies wordt gecontinueerd. Hierbij wordt opgemerkt dat vanaf 2019 per provincie één percentage gehanteerd wordt. Dit percentage is gebaseerd op de verdeling vanuit het provinciefonds voorafgaand aan het begrotingsjaar.

	Verdeling provinciefonds 2018	Prijspeil 2019
Groningen	7,16%	1.163.339
Fryslân	7,76%	1.260.826
Drenthe	6,67%	1.083.725
Overijssel	8,09%	1.314.443
Gelderland	9,99%	1.623.151
Utrecht	8,63%	1.402.181
Noord-Holland	9,63%	1.564.659
Zuid-Holland	11,09%	1.801.876
Zeeland	6,18%	1.004.111
Noord-Brabant	10,60%	1.722.587
Limburg	7,97%	1.294.946
Flevoland	6,23%	1.012.235
Totaal	100,00%	16.247.755

Financiële uitgangssituatie

Het financiële startpunt van de Begroting is, zoals hierboven aangegeven, het meerjarenperspectief, zoals dat op 19 december 2017 door de AV is goedgekeurd bij de behandeling van de Programmabegroting 2018.

Voor de programmakosten is een inschatting gemaakt voor de komende vier jaar. Dit voor zover juridisch verplicht of onvermijdelijk. In alle andere gevallen worden bedragen slechts voor de aankomende Begroting opgenomen.
De integrale kostprijs is op hoofdlijnen per kerntaak in kaart gebracht. De personele lasten en ook de materiële kosten (huisvesting, ICT, etc.) zijn via een percentage op basis van de direct in te zetten IPO-formatie per kerntaak toegerekend (voorcalculatorisch). Zie hiertoe de tabel op pagina 12.

Indexering

De indexering vloeit voort uit de autonome ontwikkeling van de prijzen en kan voor 2019 en verder als volgt worden ingeschat:

- met betrekking tot de personele budgetten starten vanaf de zomer 2018 de cao-onderhandelingen. De verwachting is, dat de personeelsbudgetten met 1% tot 3,5% worden bijgesteld en in verband hiermee wordt vooralsnog een percentage van 2,2% voorgesteld ten aanzien van de personeelsbudgetten.
- ten aanzien van de overige kosten is gebruik gemaakt van de publicaties van het Centraal Planbureau (CPB). De meest actuele in dit verband is de CPB-publicatie 2018/06, waarin voor 2019 de prijsontwikkeling wordt ingeschat op 2,3% (pag. 10). De verwachting is, dat ook provincies deze indexering zullen toepassen. Mocht tijdens het opmaken van de Begroting van het IPO en BIJ12 blijken, dat deze indexering te hoog of te laag is, dan zal de Begroting hierop worden aangepast.

Tussenstand ongewijzigd beleid

Exclusief de indexering komt het meerjarenbeleid, wanneer alle in de Meerjarenraming 2018-20121 opgenomen uitgaven onverkort worden voortgezet, er als volgt uit te zien:

	Lopende begroting 2018	Door AV vastgestelde kader2019	Meerjarenraming 2020	Meerjarenraming 2021	Meerjarenraming 2022
TOTAAL IPO (excl. Index)	17.268.262	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148

Structurele doorwerking beleid uit 2018

Door het bestuur is besloten dat voor die programmakosten waarvoor geen verplichting na 2018 is aangegaan, de raming vooralsnog op nul euro wordt gezet. Op deze wijze kunnen het bestuur en de AV een nieuwe, integrale afweging maken. De terugloop betreft voor 2019, inclusief indexering, bijna twee miljoen euro. Een aantal opgaves uit 2018 wordt wel voorgedragen voor continuering en is in de lijst voor nieuw beleid opgenomen.

Voor 2019 wordt daarnaast een aantal kerntaakoverstijgende opgaven ("Vlaggenschepen") als ambities voorgesteld. Vlaggenschepen zijn niet alleen kerntaakoverstijgend, maar ook grote thema's waar we als gezamenlijke provincies, het IPO, het verschil willen maken. Tijdens de voorbereiding van deze Begroting zijn meer thema's aangereikt dan in de Begroting opgenomen, maar met het oog op de beperkte capaciteit wordt voorgesteld hier focus in aan te brengen. De budgetten benodigd voor de vlaggenschepen zijn verwerkt binnen de kerntaken.

Zoals is verwoord bij de financiële uitgangspunten, wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de continuering van bestaand beleid, waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan, en anderzijds voorstellen voor inhoudelijk nieuw beleid. Dit leidt tot een aantal voorstellen waarvoor extra budget ten opzichte van de Meerjarenraming 2019 benodigd is. Zowel de voorstellen ter continuering van bestaand incidenteel beleid als de voorstellen voor nieuw beleid zijn in deze Begroting opgenomen binnen de kerntaken en worden daar toegelicht. In de bestuursvergadering van juni 2018 heeft de bespreking van de IPO-Kadernota plaatsgevonden met betrekking tot deze voorstellen. In sommige gevallen werden claims toegewezen, in andere gevallen werden claims afgewezen en weer in andere

gevallen is na het bestuur nog gezocht naar een bezuiniging elders in de Begroting om de claims te kunnen dekken (zie de procesbeschrijving bij de Financiële Uitgangspunten). Dit proces leidt tot het volgende overzicht, waarbij onderscheid is gemaakt tussen continuering bestaand beleid en nieuw beleid. Bij de kerntakenteksten zijn de afzonderlijke posten toegelicht:

	2019		**2020**	**2021**	**2022**
Kadernota claims na bestuurlijke herprioritering	Continuering	Nieuw beleid			
Verkenning, Afval en grondstoffen		25.000			
Verkenning, Veiligheid en gezondheid		25.000			
Energieakk.		220.000	220.000	220.000	220.000
Bezuiniging werkbudget		-20.000			
Bezuiniging Mate it work progress		-30.000			
PAS	112.000		112.000		
Mobiliteit	520.000		100.000	40.000	40.000
Kwaliteit openbaar bestuur Financiën		100.000	100.000	100.000	100.000
Bezuiniging dialoogcafé en platform 31		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Proeftuinen	50.000		50.000	50.000	50.000
Formatie kennishub		115.000	115.000	115.000	115.000
Kennishub		20.000	20.000	20.000	20.000
Werkgeverszaken CAO	163.000		163.000	163.000	163.000
Werkgeverszaken Wnra	20.000		20.000	20.000	20.000
Werkgeverzaken Quotumheffing	5.000		5.000	5.000	5.000
Werkgeverszaken ABP/Pensioen	10.000		10.000	10.000	10.000
	880.000	440.000			
Totaal voorstellen nieuw beleid		1.320.000	900.000	728.000	728.000
Ontwikkeling personele lasten					
TOTAAL IPO Projecten en programma's		**1.320.000**	**900.000**	**728.000**	**728.000**

Ontwikkeling personele lasten

In het najaar van 2017 heeft het IPO-bestuur de directie de opdracht gegeven om – in nauwe samenwerking met de Kring van Provinciesecretarissen (KPS) - de omslag naar een opgave gestuurde netwerkorganisatie in een hoger tempo te realiseren.

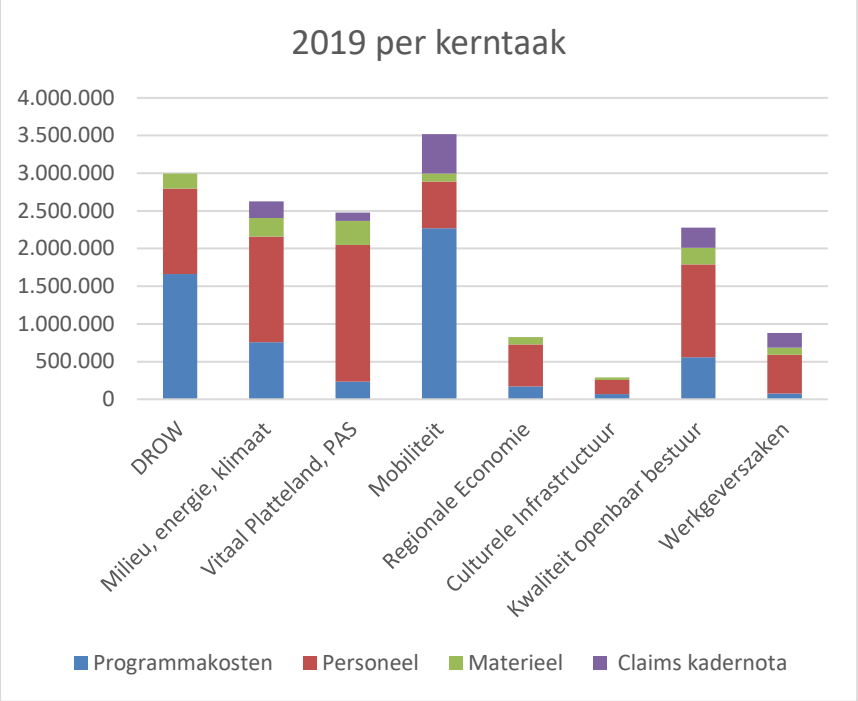
In plaats van een organische (door)ontwikkeling is opdracht gegeven tot een reorganisatie.
Het doel is de nieuwe organisatie gerealiseerd te hebben voor het aanbreken van de nieuwe Statenperiode in 2019. In de Programmabegroting is in lijn met de afspraken met het bestuur en de provinciesecretarissen - geen extra formatie opgenomen voor de nieuwe netwerkorganisatie.
In het meerjarige beeld is voor 2019 de formatie van het IPO (nieuwe organisatie 46 fte, inclusief management en sluit aan bij het O&F-plan) opgenomen en is rekening gehouden met de benodigde flexibele inzet gerelateerd aan het takenpakket. Dit geldt echter tot de Meerjarenraming 2020. Uitgaande van eenzelfde omvang van het takenpakket, wordt het budget voor de vaste formatie van 2019 doorgetrokken naar de jaren 2020 en verder. Het budget voor de flexibele inzet (onder meer de inzet vanuit de provincies) is echter niet geraamd en zal jaarlijks bij het aanbieden van de begroting onderbouwd moeten worden. De totale vaste formatie wordt dus vastgesteld op een niveau dat naar verwachting altijd ligt onder het aantal feitelijk vereiste formatieplaatsen voor het uitvoeren van de Begroting. Hierdoor wordt zowel recht gedaan aan het uitgangspunt te willen werken in een netwerkorganisatie met een flexibele schil, als aan de wens een harde kern voor langere tijd aan het IPO verbonden professionals beschikbaar te houden. Indien de omvang van het werk in 2020 een grotere of kleinere personele inzet van deze flexibele schil vraagt (bestuurlijk beïnvloedbaar), dan werkt dit uiteraard door in de omvang van de totale personele lasten. Het onderstaande bedrag bestaat uit de loonkosten en de overige personeel gerelateerde kosten (reiskosten etc.).

	2018	2019	2020	2021
Totaal oorspronkelijke meerjarenraming vaste formatie	7.691.008	7.454.724	6.186.644	6.186.644

Totaalbeeld

Het totaalbeeld van de voorgestelde uitgaven kan dan als volgt worden weergegeven:

	2019	2020	2021	2022
Oorspronkelijke meerjarenraming	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148
Meerjarenraming gecor. voor PAS	14.814.228	12.385.148	11.885.148	11.885.148
Claims kadernota	1.320.000	900.000	728.000	728.000
Aflopend ten opzichte van meerjarenraming	-245.000	-120.001	-210.001	-360.001
Subtotaal	15.889.228	13.165.147	12.403.147	12.253.147
Uitzetting ten opzichte van oorspronkelijke meerjarenraming	846.000	550.999	288.999	138.999
Indexering	358.527	297.141	279.615	276.165
Totaal	16.247.755	13.462.289	12.682.763	12.529.313

	Samenvatting alle kerntaken plus Werkgeverszaken (Prijspeil 2018)	**Programmakosten**	**Personeel**	**Materieel**	**Claims kadernota**	**Totaal**
KT1.0	Duurzame Ruimelijke Ontwikkeling Waterbeheer	1.662.500	1.132.624	199.736	-	2.994.860
KT2.0	Milieu, energie, klimaat	758.000	1.400.335	246.946	220.000	2.625.281
KT3.0	Vitaal Platteland, PAS	236.000	1.812.198	319.578	112.000	2.479.776
KT4.0	Mobiliteit	2.270.000	617.795	108.947	520.000	3.516.742
KT5.0	Regionale Economie	170.000	556.015	98.052	-	824.068
KT6.0	Culturele Infrastructuur	70.000	185.338	32.684	-	288.023
KT7.0	Kwaliteit openbaar bestuur	555.878	1.235.590	217.894	270.000	2.279.361
WG.0	Werkgeverszaken	77.500	514.829	90.789	198.000	881.118
	TOTAAL IPO Projecten en programma's	**5.799.878**	**7.454.724**	**1.314.626**	**1.320.000**	**15.889.228**

BIJ12

Sinds 1 januari 2014 is BIJ12 operationeel als onderdeel van het IPO. Bij BIJ12 zijn uitvoeringsactiviteiten ondergebracht die de provincies gezamenlijk doen. De provincies bepalen de beleidskaders; de werkzaamheden van BIJ12 zijn beleidsarm. Het gaat om concrete uitvoeringstaken en taken ter ondersteuning daarvan:

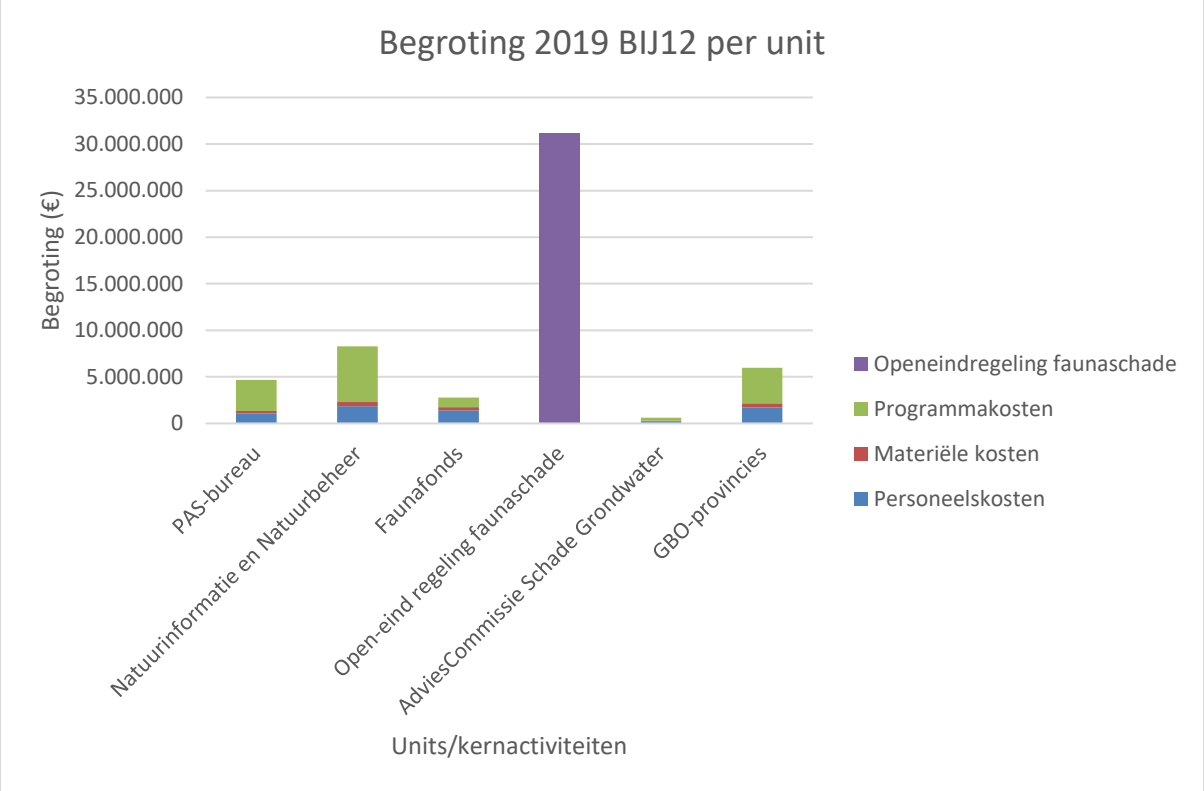
1. De coördinatie van de uitvoering van het subsidiestelsel Natuur en Landschap;
2. Het beheer van gemeenschappelijke informatiesystemen;
3. Het afhandelen van aanvragen faunaschades (tegemoetkomingsaanvragen faunaschade, dassenovereenkomsten en de ganzenregeling) veroorzaakt door natuurlijk in het wild levende dieren én het adviseren over het voorkomen en bestrijden van deze schades;
4. Secretariële ondersteuning van de onafhankelijke AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG) en het opstellen van adviezen over schade door grondwateronttrekkingen en –winningen;
5. De (proces)coördinatie van monitoring, dataopslag, informatie, analyse en rapportages van natuurgegevens, met name voor de verantwoording richting Rijk en EU; en
6. De ondersteuning van de ontwikkeling en uitvoering van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in opdracht van de Regiegroep Natura 2000/PAS (12 provincies en 3 ministeries) door ondersteuning van het programmamanagement, gebruikersondersteuning en rapportages.

Sinds 2014 ontwikkelde BIJ12 zich tot een organisatie die de provincies ondersteunt met gemeenschappelijke werkprocessen: rapporteren, adviseren, ondersteunen van processen en projecten, ontwikkelen en beheren van applicaties. De units worden hierbij ondersteund door het team Bedrijfsvoering die onder meer verantwoordelijk is voor inkoop, de financiële administratie en communicatie en deze processen verder professionaliseert.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de werkzaamheden van BIJ12 zijn:

- Wijzigingen in het Gemeenschappelijk LandbouwBeleid vanaf 2021 hebben gevolgen voor de subsidies op het gebied van agrarisch natuurbeheer. In 2019 wordt de implementatie van de gevolgen voor regelingen en informatievoorzieningen zo veel mogelijk voorbereid.
- In opdracht van het Consortium NDFF (provincies, ministerie LNV en TerreinBeherende Organisaties) is een verandertraject voor de NDFF gestart dat in 2018 leidde tot een bestuurlijke beslissing voor een duurzame borging van de organisatie en financiering van de NDFF. In 2019 wordt deze beslissing geïmplementeerd.
- In het IBP (Interbestuurlijk programma) werken overheden samen aan gebiedsgerichte opgaven. Mogelijk zal BIJ12 hierbij provincies ondersteunen, met name op het thema landelijk gebied.
- De Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade biedt de 12 Gedeputeerden Staten eind 2018 en begin 2019 zijn eerste drie adviezen aan. Deze adviezen kunnen, in combinatie met de uitkomsten van het AAC VP-project “herijking beleidsregels”, leiden tot een nieuw faunaschadebeleid en de daaruit volgende Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade. BIJ12 is gemandateerd tot het uitvoeren van deze beleidsregels.
- De tussenevaluatie van de PAS, juridische procedures rond uitvoeringsbesluiten in het kader van de PAS en een herziening van het PAS-programmamanagement, leiden in 2019 tot de implementatie van een verbreed werkpakket van het PAS-bureau ter ondersteuning van provincies en rijk bij ontwikkeling en uitvoering van het programma.
- Met de Omgevingswet wordt in 2019 een basis-ICT-infrastructuur verder ontwikkeld. BIJ12 draagt bij aan de ontwikkeling van informatieproducten op het gebied van natuur.
- In 2018 werkte BIJ12 aan de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en aan de implementatie van een Document Management Systeem (DMS) om aan archiefwettelijke verplichtingen te voldoen. Beide projecten hebben naar verwachting invloed op de werkzaamheden van BIJ12 in 2019.

- In 2018 is voor de applicaties die BIJ12 beheert, een onderzoek gedaan naar (*) de knelpunten tussen de transitie van ontwikkelde software naar beheer en (*) een verbeterde uitbestedingsmethodiek (sourcing strategie). In 2019 worden de consequenties van beide onderzoeken in overleg met en na goedkeuring van de provincies, geïmplementeerd.
- Op het gebied van informatiebeveiliging wordt een start gemaakt om de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te implementeren.
- Aan de in 2018 gestarte samenwerkingsagenda IPO/BIJ12 wordt in 2019 verder invulling gegeven. De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering heeft invloed op de werkzaamheden van BIJ12.

De grafiek toont de begroting van BIJ12 voor 2019 onderverdeeld naar de uitvoerende units die de opdrachten van de provincies uitvoeren. De kosten voor interne organisatie zijn doorverdeeld naar de units op basis van het aandeel in de personeelskosten. Deze interne kosten worden apart bevoorschot volgens een gewogen percentage op basis van de afgesproken verdeelsleutels van de Commissie Jansen en de IPO-verdeelsleutel.

De openeindregeling tegemoetkomingen faunaschade is apart gepresenteerd omdat BIJ12 niet kan sturen op dit bedrag. De unit Faunafonds voert de afhandeling van de aanvragen voor tegemoetkomingen faunaschade uit op basis van het provinciale faunaschadebeleid. De kosten zijn o.a. afhankelijk van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade en de gewasprijs.

De begroting van BIJ12 laat (exclusief het faunafonds) een stabiel en consistent beeld zien van de uitgaven voor de afgesproken uitvoeringstaken. Voor de detailbegroting en de meerjarenraming wordt verwezen naar de bijlage Jaarplan/begroting 2019 BIJ12 waarin de activiteiten - voor de samen met de provincies afgesproken doelstellingen - van de verschillende units zijn benoemd.

3. Vlaggenschepen en kerntaken

Verbindende Speerpunten: Vlaggenschepen 2018 – 2019.....

In de Programmabegroting 2018 was een viertal 'verbindende speerpunten' voor de gezamenlijke ambities opgenomen:

1. Duurzaamheid - "Naar een Duurzaam Nederland";
2. Energietransitie - "Naar Energie-neutrale provincies";
3. Leefomgeving - "Groen, Concurrerend en Innovatief";
4. Governance - "Preach what we Practice".

In 2018, en vooruitkijkend naar de eerste maanden van 2019, draaien de gedeelde programma's en projecten eveneens om deze speerpunten. Ook de in de Kadernota 2019 opgebrachte nieuwe ambities raken voor een deel aan deze speerpunten. De langere looptijd van deze programma's en projecten, gecombineerd met de verkiezingen in 2019 pleiten voor continuering van deze verbindende speerpunten in de Programmabegroting 2019. Aldus.

Twee cruciale opgaven (in de begrotingsterminologie 2018 "vlaggenschepen" genoemd) van de twaalf provincies zijn de opgave van:

1. het Interbestuurlijk Programma (IBP);
2. Energietransitie/Klimaatakkoord.

Het IBP bergt alle vier de verbindende speerpunten in zich met een ambitieuze samenwerkingsagenda van rijk en decentrale overheden rond maatschappelijke opgaven. De Energietransitie/Klimaatakkoord is een opgave die resoneert als onderdeel van het IBP, op hoofdlijnen en doelstellingen de gezamenlijkheid van de twaalf provincies benoemt, en in de afzonderlijke provincies vraagt om maatwerk. Het zijn twee opgaven ("vlaggenschepen") die gehandhaafd worden, en prioriteit genieten, in de Programmabegroting 2019. Het unieke karakter van deze twee opgaven verplicht tevens een integrale werkwijze tussen beleidsterreinen, programma's en tussen actoren.
Bij de voorbereiding van de Kadernota is de "verduurzaming landelijk gebied" meerdere malen genoemd door de provincies als mogelijk vlaggenschip. Vanwege de verwevenheid met IBP, het Klimaatakkoord en de reguliere agenda is dit niet apart meegenomen.

Onderdeel van het speerpunt Governance is het experimenteren met een nieuwe werkwijze voor strategische trajecten. Een werkwijze waarbij een bestuurlijke kopgroep gevormd vanuit het IPO-bestuur, opdracht geeft aan een provinciesecretaris en IPO-directeur om samen met een interprovinciaal (ad hoc) team een programma (lees: gezamenlijke opdracht) te realiseren.
In de Programmabegroting 2018 is op deze aanpak uitgebreider ingegaan. De opgave van het IBP is in de periode najaar 2017 – eerste helft 2018 expliciet op deze wijze gerealiseerd. Deze werkwijze, hoofdzakelijk gericht op het snel en effectief kunnen handelen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau, heeft bij de provinciebestuurders, bij de partners op rijksniveau en bij de decentrale overheden tot veel positieve reacties geleid. Desgewenst zal deze werkwijze dan ook vaker en gerichter ingezet (kunnen) worden, inclusief het bestuurlijk opdrachtnemerschap bij de provinciesecretarissen.

Interbestuurlijk Programma (IBP[1])

Op 14 februari 2018 hebben rijk en de decentrale overheden een handtekening gezet onder een ambitieuze samenwerkingsagenda voor de komende jaren, "samen meer bereiken dan één overheid". Voor de decentrale overheden is met het IBP een vervolg gekomen op de gezamenlijke Investeringsagenda die in 2017 aan het rijk was aangeboden. De opgaven in het IBP worden gekenmerkt door in ieder geval de noodzaak van grensoverschrijdende samenwerking (beleidsmatig, maar ook geografisch): maatschappelijke uitdagingen die geen overheidslaag alleen kan aanpakken of oplossen. Met het zetten van de handtekening is het programma 'slechts' begonnen. Op alle aangedragen opgaven wordt onder regie van één (of twee) van de betrokken partijen gewerkt aan het aanpakken/oplossen van de opgave. Voorbeelden zijn de samenwerkingsafspraken vitaal platteland, het Klimaatakkoord, de samenwerkingsagenda 'toezicht van de toekomst', de regionale economie als versneller, en natuurlijk de overkoepelende thema's als goed openbaar bestuur en financiën. In het IBP staan geen 'harde' doelstellingen of vereisten. Het IBP is het instrument voor de versterkte samenwerking tussen en met alle overheidslagen.

De betrokkenheid en bijdragen van de gezamenlijke provincies in het IBP is een combinatie van gerichte inzet in de regionale praktijk (zie bijvoorbeeld de gebiedsgerichte aanpak bij vitaal platteland) en afstemming en beleid maken in Den Haag. In de Programmabegroting 2019 zijn de verscheidene programma's, projecten en activiteiten van het IBP ondergebracht bij de verschillende kerntaken. Overkoepelend blijft de bestuurlijke inzet op een succesvol (samenwerken onder de paraplu van het) IBP van kracht.

Energietransitie/Klimaatakkoord

"Samen aan de slag voor het klimaat", dat is de doelstelling in het IBP. Duurzaamheid, een gedragen energietransitie, en klimaatadaptatie, het waren de pijlers onder de gezamenlijke Investeringsagenda 2017 van de decentrale overheden. Veel programma's en projecten zijn gericht op, of raken aan het bewerkstelligen van de Energietransitie. Voor de gezamenlijke provincies het Klimaatakkoord, de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), de Regionale Energiestrategieën (RES'sen), en nog andere projecten ondergebracht bij de verschillende kerntaken. De Energietransitie loopt daarbij als rode draad door de activiteiten van de (gezamenlijke) provincies op alle kerntaken en hangt nauw samen met de gezamenlijke inzet vanuit provincies voor ook de andere programma's, zoals de NOVI, het Grondstoffenakkoord en de samenwerking vitaal platteland.

De gezamenlijke provincies hebben de behoefte uitgesproken aan een betere kennis- en informatiedeling rond het Klimaatakkoord en de RES'sen. De bundeling van de krachten hierop is in de Programmabegroting 2019 één van de speerpunten. Een tweede focus zal liggen op het samenwerken tussen de programma's en projecten. Het minder sectoraal benaderen levert effectiviteit en efficiency op, zeker ook voor het behartigen van de belangen van de twaalf provincies in politiek Den Haag. Vanuit de regionale kracht van provincies wordt - samen met de overheden, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven - een nationale programmatische aanpak voor de energietransitie neergezet.

[1] *http://www.ipo.nl/publicaties/overheden-starten-interbestuurlijk-programma-extra-geld-naar-maatschappelijke-opgaven; http://www.ipo.nl/publicaties/het-interbestuurlijk-programma-15-minuut*

Een verbeterslag ten opzichte van de Programmabegroting 2018 is dat de middelen die de gezamenlijke provincies wensen in te zetten voor de energietransitie gebundeld zijn onder één kerntaak. Net als bij het IBP wordt hoofdzakelijk ten behoeve van de parallel met de Programmabegroting 2018 – vastgehouden aan het opnemen van de verschillende activiteiten die bijdragen aan deze opgave bij de afzonderlijke kerntaken.

4. Kerntaak 1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer

Ambities 2019

In 2019 zal de NOVI behandeld worden in het parlement. De gezamenlijke provincies hebben met hun "aanbod" voor de NOVI "Samen bouwen aan de toekomst van Nederland" aangegeven dat provincies bereid zijn hun aandeel te leveren bij het mooier en sterker maken van Nederland. In dit aanbod laten de provincies zien op welke wijze zij hun kerntaken willen inzetten om de Energietransitie in de regio gestalte te geven, steden en regio's aantrekkelijk te houden en de internationale samenwerking te versterken. In 2018 is dit aanbod vertaald in een actieve inbreng bij de productie van de NOVI veelal in nauwe samenwerking met de VNG. Op welke manier de samenwerking tussen overheden in het kader van de NOVI de komende tijd verder vorm zal krijgen, is nog onduidelijk. Veel zal afhangen van de keuzes die door het Kabinet zullen worden gemaakt. Wel is duidelijk dat de NOVI een duidelijke relatie heeft met andere velden, zoals ruimte, mobiliteit, etc., zoals tevens tijdens de regionale inloopsessies van de begrotingsvoorbereiding is aangegeven.

In de geest van de nieuwe Omgevingswet pleiten provincies ervoor ook bij de verdere uitwerking van opgaven en het ontwikkelen van beleidsalternatieven de decentrale overheden nauw te betrekken. Regionale en lokale kennis is immers onontbeerlijk om tot goede afwegingen en keuzes te komen. Naar verwachting zal in 2019 de Omgevingswet verder gestalte krijgen (inclusief het digitaal stelsel).

Zo zullen enkele aanvullingswetten en de Invoeringswet in 2019 in het parlement behandeld worden.

In 2019 zullen verder de bestuurlijke afspraken waterbeheer vermoedelijk worden afgerond.

Leegstand zal ook in 2019 een opgave binnen de gezamenlijke provincies zijn. Niet alleen voor de Retailagenda, maar ook in het kader van de vrijkomende agrarische bedrijven. De in 2018 gerealiseerde kennisuitwisseling en het Leegstandcongres zal een gedeelde aanpak verder framen.

In het kader van klimaatadaptatie wordt de Regionaal Adaptatie Strategie dit jaar verder bestuurlijk afgestemd. In 2019 zal samen met de partners en in overeenstemming met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptie verder gewerkt worden aan een strategie, een uitvoerings- en een investeringsprogramma. Deze activiteiten zullen tevens worden opgenomen in het IBP. Hoewel elke provincie hiermee aan de slag gaat, zal het IPO inzicht bieden in de diverse pilots en in de mogelijke knelpunten, zodat provincies in staat worden gesteld van elkaar te leren en elkaar kunnen aanvullen in de kennisontwikkeling en uitvoering.

Komende jaren vraagt dit vanuit het IPO stevige inzet op het bouwen van dit nationale klimaatprogramma en via belangenbehartiging het organiseren van de randvoorwaarden.

Wat willen we bereiken?

NOVI

De nieuwe Omgevingswet verplicht het rijk tot het opstellen van een integrale Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Voor de provincies wordt dit een belangrijk document, omdat daarin het langetermijnbeleid voor de fysieke leefomgeving wordt vastgelegd.
Via de IPO-inzet:

- zorgen dat de belangen van de gezamenlijke provincies worden verankerd in de (ontwerp-)NOVI en dat de keuzes en richtinggevende uitspraken in de NOVI bijdragen aan de provinciale aanpak van maatschappelijke opgaven;
- investeren in samenwerking en coalitievorming met het rijk, gemeenten en waterschappen uitmondend in een NOVI Bestuursakkoord;
- Op de drie prioritaire sporen uit het provinciale NOVI-aanbod, energie en ruimte, verstedelijking, groei en krimp, internationalisering en het toegevoegde spoor 'toekomstbestendige ontwikkeling landelijk gebied' aan het rijk agenda zettende bouwstenen aanleveren voor de NOVI en het Bestuursakkoord.
- Zorgdragen voor integrale inbreng vanuit Vitaal Platteland, Mobiliteit en Economie vanuit de adagiums uit het NOVI-Manifest van het IPO, de VNG en UvW: "Laat transities elkaar versterken" en werk als één overheid.

Omgevingswet

In het voorjaar van 2015 heeft de KPS besloten om de Omgevingswet gezamenlijk te implementeren. Daartoe is door de KPS een programmadirecteur aangesteld, een team bestaande uit gedetacheerde provinciemedewerkers samengesteld en voor vier jaar een bedrag van 726.000 euro per jaar beschikbaar gesteld. Op basis van het Plan van Aanpak 2015-2018, vastgesteld door de KPS in december 2015.
Oorspronkelijk zou de Omgevingswet op 1 januari 2018 in werking treden, maar door vertraging in de wetgeving is dit nu 1 januari 2021 geworden.

Vernieuwing Omgevingswet

De vernieuwing van het Omgevingsrecht via de Omgevingswet is een belangrijk dossier, dat de provincies in de uitoefening van al haar kerntaken raakt. Naast de rol en het bijbehorende instrumentarium van provincies in hun verantwoordelijkheid, is ook een gedrags- en cultuurverandering vereist van provinciale organisaties.
Om dat te bereiken is een meerjarig implementatieprogramma Omgevingswet vastgesteld met een daarvoor verantwoordelijke interprovinciale programmaorganisatie. Dit alles gericht op een succesvolle implementatie van de Omgevingswet door de provincies in 2019.

In dit project wordt:

1. op landelijk niveau samengewerkt in de Programmaraad met de VNG en het rijk;
2. ondersteuning geboden aan de provincies voor de implementatie van de Wet in de provincies; en
3. samen met de provincies bijeenkomsten georganiseerd ter bevordering van het goede implementatieproces. Tevens wordt meegewerkt aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en wordt de besluitvorming voorbereid voor de twee aan de provincies toegewezen informatiehuizen (natuur en externe veiligheid).

De Wet is nog niet afgerond: diverse aanvullingswetten, AMvB's en een Invoeringswet komen momenteel tot stand. Provincies willen via het IPO bereiken, dat in het nieuwe stelsel de provincies in staat worden gesteld hun wettelijke taken en bevoegdheden in de fysieke leefomgeving optimaal te kunnen vervullen. Sturing kunnen geven via de activiteiten waarvoor provincies bevoegd gezag zijn, en sturing kunnen geven op de taak- en bevoegdheidsuitoefening van gemeenten en waterschappen.

Energietransitie en ruimtelijke vraagstukken

Er komt een nationaal Klimaatakkoord, waarbij voor het behalen van de nationale opgave een ruimtelijke regionaal maatwerk in ruimtelijk beleid en inzet van wettelijke bevoegdheden nodig is. Dit geldt aldus voor de ruimtelijke consequenties van alle maatregelen in het Klimaatakkoord, maar in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek en de infrastructuur voor warmte en energie.
Vanuit dit Akkoord zullen provincies op basis van de uitkomsten van de dertig RES'sen hun verantwoordelijkheid nemen (bestuursbesluit) om de ruimtelijke consequenties van opwek, opslag en transport van energie (elektriciteit en warmte) en op te nemen in het afzonderlijke provinciale omgevings-beleid.

Waterbeheer

Bestuurlijke afspraken voor het waterbeheer

We willen bereiken dat de ruimtelijke inrichting van Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is. Op die manier kan een ingeschatte schade van 71 miljard euro in 2050, vanwege wateroverlast, droogte, hittestress en bodemdaling, worden voorkomen. We willen hiertoe in het Bestuursakkoord Water 2.0 bestuurlijke afspraken maken met de ministeries van I&M, EZ, en VWS en UvW, VNG, VEWIN en andere maatschappelijke partijen.
Die afspraken moeten wat ons betreft gaan over de gezamenlijke aanpak van diverse wateropgaven die het gevolg zijn van klimaatverandering.
We willen de afspraken niet alleen over de inhoud maken (ruimtelijk of technisch, collectief of individueel), maar ook over de financiering. Streven daarbij is waterbewust gedrag van alle grondgebruikers en tegelijk het genereren van voldoende financiële middelen om de opgave te bekostigen.

Drinkwatervoorraden

Vanwege onze verantwoordelijkheid voor het grondwaterbeheer willen we bereiken dat we samen met de drink-waterbedrijven een verkenning uitvoeren naar de benodigde aanvullende strategische drinkwatervoorraden.

Waterkwaliteit

We willen bereiken dat de gezamenlijke inzet van de provincies in het verbeteren van de waterkwaliteit in Nederland effect heeft. Dit krijgt onder meer uitwerking via de plattelandsontwikkelingspro-jecten, het Deltaplan agrarisch waterbe-heer en door grondwatervoorraden voor de drinkwatervoorziening ruimtelijk te beschermen. In 2016 is afgesproken in de Intentieverklaring Delta-aanpak tot een gezamenlijk kennisprogramma te komen. Voor provincies is vooral grondwater van belang vanwege hun wettelijke taakuitoefening.

Wat gaan we ervoor doen?.....

NOVI

NOVI: de huidige rijksplanning is gericht op afronding van de Ontwerp-NOVI voor de PS-verkiezingen in maart 2019. In combinatie met een bijbehorend bestuursakkoord tussen de betrokken overheden, zal, afhankelijk van de realisatie van de beoogde planningen:

- een besluit genomen worden tussen provincies en rijk over de prioriteiten en keuzes in de (Ontwerp-)NOVI en het voorgenomen Bestuursakkoord; dit betekent een optimale processing met de colleges van Gedeputeerde Staten en het IPO-bestuur om het standpunt van de provincies in dit alles positie te geven;
- via daartoe te nemen besluiten aanleveren van bouwstenen door provincies in relatie tot de gevraagde bijdragen vanuit het rijk met betrekking tot rijksinvesteringen, wet- en regelgeving en financiële bijdragen aan uitvoering van omgevingsagenda's, programma's en perspectiefgebieden.

- continue aandacht voor beïnvloeden en belangenbehartiging over ontschotting van beleid, bevoegdheden en instrumenten en (extra) financiële middelen (Transformatiefonds, Mobiliteitsfonds).

Voorts zal conform de provinciale standpunten inzet worden geleverd aan het Intensiveringsprogramma binnenstedelijke transformatie.

Omgevingswet

In het najaar 2018 zal door de KPS op basis van een advies van de algemeen directeur van het IPO en de huidige programma-directeur, een besluit genomen worden over het wel of niet verlengen van het PvA tot en met 2021 of 2022. Op basis van het besluit van de KPS zal de PM in de begroting 2020 en 2021 nader ingevuld worden (zie bijlage 2). Voorlopig is voor 2019 al een bedrag begroot van 726.000 euro. En omdat in 2015 is besloten dat die via de "kassiersbegroting" zou lopen en het IPO alleen een administratieve rol zou hebben, is dit in deze Programmabegroting een beetje vreemde eend in de bijt. Het betreft derhalve een overblijfsel uit het verleden.

Vernieuwing Omgevingsrecht

De activiteiten van het IPO bestaan voor deze unieke opgave vooral uit lobby en beleidsbeïnvloeding (onder andere via de consultaties) en onderhandelen. Dit speelt zich steeds af rond de Invoeringswet, diverse aanvullingswetten en AMvB's (besluiten).

In 2019 wordt een bestuursbesluit genomen over de consultatiereactie op de aanvullingsbesluiten geluid, natuur en grondeigendom. En wordt binnen het vastgestelde bestuurlijke mandaat (op grond van consultatiereactie) waar nodig een lobby gestart inzake Invoeringswet en Aanvullingswetten Geluid, Natuur en Grondeigendom en Invoeringsbesluit om de provinciale bevoegdheden en taken te borgen.

Verder geven we uitvoering aan het programmaplan Implementatie Omgevingswet, met onder andere de informatiehuizen. Met betrekking tot het meerjarig Implementatieprogramma zal uitvoering worden gegeven aan de jaarschijf 2019.
In het kader van de Omgevingswet zijn de provincies een belangrijk afnemer van de ICT-producten van de Basisregistratie Ondergrond, waarvoor de provincies via het IPO gezamenlijk een coördinator financieren.

Energietransitie en ruimtelijke vraagstukken

Het ondersteunen van het totstandkomingsproces van de RES via de kernopgave Energietransitie en binnen de RES-aanpak monitoren en rapporteren over de mate waarin de provincies de ruimtelijke consequenties van opwek, opslag en transport van energie (elektriciteit en warmte) feitelijk (kunnen) opnemen/realiseren in het provinciale omgevingsbeleid. Vanwege de nauwe samenhang met het Programma Energietransitie zijn in tegenstelling tot 2018 de hiermee samenhangende budgetten in 2019 meegenomen bij kerntaak 2.

Waterbeheer

Bestuurlijke afspraken waterbeheer

In 2019 bereiden we ons voor met behulp van een position paper op een te sluiten bestuursakkoord klimaatadaptatie in 2020 door:
- het voeren van oriënterende gesprekken met maatschappelijke partners voor commitment aan bestuurlijke afspraken;
- het ondersteunen met inhoudelijke gezamenlijke vastgestelde standpunten van de twee versnellingstafels waterkwaliteit;
- de voorstellen van de Commissie aanpassing Belastingstelsel Waterschappen (CAB) benutten om te komen tot afspraken over financieringsarrangementen als integraal onderdeel van te maken bestuurlijke afspraken.

Drinkwatervoorraden
Uitvoeren van een verkenning samen met de VEWIN als uitvloeisel van gemaakte afspraken in het kader van de Structuurvisie Ondergrond (STRONG).

Waterkwaliteit
In 2019 komen we tot aanvullende bestuurlijke afspraken over waterkwaliteit inzake opkomende stoffen, gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten.
Daarnaast nemen we actief deel aan het kennisprogramma met name voor de kennisontwikkeling inzake grondwater en dragen daaraan middelen bij.
Noot: deze bijdrage (250.000 euro jaarlijks gedurende vier jaar) dient nog aan het bestuur te worden voorgelegd.

Diverse bijdragen m.b.t. waterbeheer
Vanuit de algehele doelrealisatie op het terrein van water heeft het IPO meerjarige afspraken voor een financiële bijdrage met externe partners gemaakt.
Het IPO draagt jaarlijks bij aan het Informatiehuis Water (IHW) en Delta-programma. Dit faciliteert de provincies met de uitvoering van de wettelijke taken inzake grondwater en om te voldoen aan de Grondwaterrichtlijn en KRW-gegevens collectief in gestandaardiseerd beheer te hebben bij het IHW. Deze afspraken zijn in lijn met het Bestuursakkoord Water 2011.

Het IPO draagt jaarlijks bij aan het Regionale keringen ontwikkelprogramma, omdat provincies de normen stellen voor de regionale keringen waarvoor kennis over de staat van de regionale keringen van belang is.

Het IPO draagt jaarlijks bij aan de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) en dat draagt op deze manier bij aan de kennisontwikkeling op het gebied van regionaal waterbeheer.
Het IPO draagt jaarlijks bij aan de Schildhuisstichting met het oog op de waterstaatkundige kennisontwikkeling.

De provincies zijn wettelijk verplicht om in het kader van implementatie van de Richtlijn Overstromingsrisico's op een gecoördineerde wijze overstromingsrisicokaarten te maken, waarvoor de provincies gezamenlijk een coördinator financieren.

Wat gaat het kosten?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer						
	DROW	936.500				
	Omgevingswet	726.000				
	Kerntaak 1	**1.662.500**	**0**	**1.132.624**	**199.736**	**2.994.860**

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak geen claim in de kadernota opgevoerd. Wel wordt opgemerkt dat € 75.000 NOVI-energie administratief is verschoven naar kerntaak 2: Energie. Afhankelijk van de update van het programmaplan NOVI en de besluitvorming hierover wordt mogelijk de financiële consequentie verwerkt in een volgende begrotingswijziging. In de onderhavige begroting is de personele inzet voor de NOVI vanuit het IPO opgenomen.

5. Kerntaak 2. Milieu, Energie en Klimaat

Ambities 2019 Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).....

Provincies zijn bevoegd gezag voor de meer complexe bedrijven en de bedrijven die onder de Europese regeling voor Bijzondere Risico's Zware Ongevallen (BRZO) vallen. Vanuit die hoedanigheid werken zij ook in 2019 in IPO-verband verder aan een veilige en gezonde leefomgeving en aan de bescherming van het milieu. Daarbij ligt het accent op de voortdurende verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de taken VTH en de noodzaak voor een gelijk speelveld met de bedrijven.

Wat betreft wetgeving en regelgeving werkt het IPO door aan het verkrijgen van adequate wetgeving voor de uitvoering en voor het op pad kunnen met een goed gevulde instrumentenkoffer. In 2019 zetten de provincies de lobby voor introductie van lik-op-stuk beleid met de eigen keuzevrijheid voor gebruik van de bestuurlijke boete en de strafbeschikking voort, en streven zij met het rijk in IPO-verband naar de ontwikkeling van nieuwe simpelere en effectievere wet- en regelgeving. Daartoe is ook in 2019 extra inzet nodig van juridische deskundigheid bij de provincies voor (milieu)wet- en regelgeving en de Omgevingswetregelgeving.

In 2019 gaat het IPO door met de inzet om vooraan in het beleidsproces via wettelijk te verankeren maatregelen te zorgen dat er geen afval of grondstoffen uit de keten in het milieu verdwijnen. Daartoe gaan provincies samen verder met het ontwikkelen van voorstellen voor specifiek de aanpak van malafide handel in afval en financiële zekerheidsstelling bij bedrijven met meer risico's voor het milieu en met risico's op hoge kosten voor het saneren door de overheid.

Het IPO gaat in 2019 door met de doorontwikkeling en versterking van de coördinatie van de VTH-uitvoering en de samenwerking en afstemming. Dat geldt ook voor de versterking van de samenwerking op BRZO, en de verder doorontwikkeling van het programmatisch werken op de BRZO-gebied. In dat kader zal het gezamenlijke beleid gericht op het excelleren in de verantwoordelijkheid voor het BRZO, conform het gedeelde uitvoeringsprogramma, verder worden uitgerold.

De samenwerking op groene handhaving is verbreed naar vergunningverlening en wordt voortgezet. Naast prioriteiten voor BRZO en specifiek gericht beleid voor bedrijven die uit de risicoanalyses komen, blijft ook in 2019 de inzet op energiebesparing bij bedrijven hoog. Naast het toetsen van energiebesparingsplannen is er noodzaak voor het met het rijk verder verbeteren van wet- en regelgeving, en extra inzet op deskundigheidsontwikkeling, communicatie en samenwerking met gemeenten en rijk.

In de nieuwe collegeperiode blijft nog aandacht nodig voor goed opdrachtgeverschap en het versterken van de omgevingsdiensten en het werken met indicatoren die in 2018 gereed moeten komen.

Wat betreft de regulier lopende zaken blijft de Risicokaart onderdeel van de VTH-portefeuille, in afstemming met de Kring van commissarissen van de Koning (cdK's). Dat geldt ook voor een aantal andere onderwerpen. Zo doen de provincies in IPO-verband ook in 2019 mee aan Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL), de internationale VTH-organisatie van overheden om kennis te delen en verder te ontwikkelen om een internationaal level playing field te bewerkstellingen.

Ten slotte wordt in 2019 mogelijk verder invulling gegeven aan de wens om het thema gezondheid en milieu als maatschappelijk vraagstuk te concretiseren als mogelijk nieuw beleidsonderwerp. Dit thema kan wellicht vanaf 2020 een vlaggenschip worden.

Ambities Energie en Klimaat 2019

Tijdens de inloopsessies die het IPO ten behoeve van de Kadernota heeft georganiseerd is aangegeven, dat de Energietransitie één van de belangrijkste dossiers voor de provincies wordt vanaf 2019, naast het IBP. Iedere provincie ontwikkelt beleid op het gebied van duurzaamheid. Het gaat dan om energie, klimaat, biodiversiteit en circulaire economie. Elke provincie is echter op zichzelf te klein om de besluitvorming op rijksniveau adequaat te regisseren. Hier zal het IPO een zeer actieve rol dienen te spelen.

Hoewel vooralsnog dit dossier is ondergebracht bij de desbetreffende kerntaak, rechtvaardigt de impact en de inhoudelijke reikwijdte (ruimtelijke ordening, regionale economie, VTH, mobiliteit en vitaal platteland) van de Energietransitie een kwalificatie als kerntaak overstijgende opgave.

Na ons aanbod in 2017 (Investeringsagenda) en de borging hiervan in het IBP en Klimaatakkoord in 2018 wordt 2019 een jaar waarin we onze inzet zullen waarmaken. Concreet betekent dit dat we vanuit het IPO de opstelling en realisatie van RES'sen ondersteunen door kennisdeling, gezamenlijke monitoring en belangenbehartiging ten behoeve van het wegnemen van knelpunten. We zullen in 2019 ook op verschillende momenten hierover extern communiceren waarbij we de kracht van maatwerk in de provincie laten zien.

Het interprovinciale samenwerkingsprogramma zal nauw verbonden zijn met de nationale programmatische werkstructuur onder het Klimaatakkoord. Zo delen we als provincies onderling kennis, maar delen we die kennis in de nationale werkstructuur ook met medeoverheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Vanuit het IPO zorgen we ervoor dat de afspraken in het Klimaatakkoord en de bijbehorende organisatie eind 2018 goed aansluiten bij de wensen van de gezamenlijke provincies. In 2019 zullen we in de werkstructuur van het Klimaatakkoord vanuit het IPO namens de provincies actief deelnemen zodat we monitoren, kennisdelen en de provinciale belangen behartigen. Interprovinciaal leggen we de focus op de volgende inhoudelijke programmalijnen waarvan 5 en 6 doorsnijdend zijn:

1. Nationale Aanpak RES'sen;
2. Nationale Aanpak Verduurzaming mobiliteit;
3. Nationale Aanpak Verduurzaming landbouw en landgebruik (NB valt onder Vitaal Platteland);
4. Aanpak verduurzaming industrie (VTH);
5. Energie en Ruimte;
6. Lobby en communicatie.

Een programmatische opgave, zoals de Energietransitie vraagt een werkwijze waarin we zowel in schaalniveaus (provincie, regio en nationaal) als in thematiek (energie, mobiliteit, landbouw en landgebruik, ruimtelijke ordening, water, regionale economie) snel kunnen schakelen. Zo kunnen we onze lobby op het gebied van wetgeving, fiscaliteit en financiële prikkels beter toespitsen op de behoefte in de provincie en zorgen we dat onze inzet in samenhang is met inzet op andere thema's. IPO-medewerkers binnen het programma Energietransitie zullen om die reden zowel in de provincie als in Den Haag te vinden zijn. Het team zal ook deels gevormd worden door vaste IPO-medewerkers en gedetacheerde medewerkers vanuit de provincie. Zo ondersteunen we als IPO met gevoel voor de praktijk in de provincie én het Haagse en Brusselse

krachtenveld de standpuntbepaling en zetten hier vanuit lobby en communicatie bij ministeries, Tweede Kamer en Europa stevig op in.

Wat willen we bereiken VTH?

Doorontwikkeling VTH

Binnen deze kernopgave werken we in IPO-verband naar een blijvende (optimale) kwaliteit in de uitvoering en doorontwikkeling van het VTH-beleid en uitvoering, alsmede provinciale inzet op 'veiligheid en gezondheid'. Daarbij richten wij ons op actuele zaken, uitvoeringsgerichte werkzaamheden en kennisuitwisseling en -deling die nodig zijn deze doelstelling te realiseren.

De focus in de beleidsontwikkeling 2019 ligt op de volgende opgaves:

1. *gezamenlijk landelijk speelveld als bevoegd gezag*:
   we willen als bestuurslaag excelleren in de VTH-verantwoordelijkheden voor bedrijven die vallen onder de BRZO-2015 en de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4);
2. *ontwikkeling provinciale coördinatiefunctie*:
   we streven naar een heldere invulling van de coördinatie rol Wet milieubeheer als middenbestuur zowel vanuit het oogpunt van level playing field als een optimale inzet van bestuurs- en strafrecht met de handhavings- en toezichtspartners;
3. *inspelen op nieuwe wet- en regelgeving*:
   door uitbreiding van het handhavingsinstrumentarium (goed gevulde instrumentenkoffer), financiële zekerstelling en een gezamenlijk provinciaal beeld over de toekomst van het VTH-stelsel;
4. *energiebesparing*:
   we willen in 2020 kunnen voldoen aan de Europese doelstelling van 20% energiebesparing, via onze provinciale rol als bevoegd gezag;
5. *groene wetten*:
   we voeren alle groene VTH-taken adequaat uit, onderdeel hiervan is een goede coördinatie met het rijk en overige partners;
6. *een schone, veilige en gezonde leefomgeving voor de provinciale inwoners*
   is wat provincies de inwoners willen bieden. Tegelijkertijd is de samenleving complex en wordt complexer. Provincies willen breder dan de VTH-verantwoordelijkheid deze uitdaging waarmaken. Het weren van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in de leefomgeving, maar ook gezondheid en luchtkwaliteit via de aanpak Modernisering Milieubeleid zullen de basis zijn voor een mogelijke verdieping in de interprovinciale samenwerking middels lobby, projecten en kennisdeling;
7. *Afval en grondstoffen*:
   de transitie van afval naar grondstof en innovatie in die aanpak creëert nieuwe vraagstukken waar provincies als bevoegd gezag, maar ook als initiator verantwoordelijkheid willen nemen. Dit raakt onder andere de VTH-uitvoeringspraktijk, inclusief ketenaanpak, in combinatie met de betekenis Circulaire Economie en de agenda Energietransitie.

Verder richten de provincies zich in IPO-verband op de volgende 'reguliere' opgaves:

1. beheer en doorontwikkeling van de Risicokaart;
2. uitvoeren van een pilot voor het vereenvoudigen van Europese milieuregelgeving ('Make it work in progress');
3. kennisdeling/informatie uitwisseling op het terrein van Europese VTH opgaves (IMPEL); en
4. opdrachtgever voor de Milieu-verkenner aan Europa Decentraal (beheerder).

Wat gaan we ervoor doen VTH?

VTH-coördinatietaak

Vaststellen van een plan van aanpak over de nader invulling van de eind 2018 vastgestelde visie over de taakopvatting coördinatie VTH (wettelijke rol Gedeputeerde Staten).
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zijn de programmakosten reëel geraamd en is onderdeel van de bezuiniging op het werkbudget € 20.000 (nieuw beleid).

VTH-Bevoegd gezag BRZO

Vaststellen van het interprovinciale BRZO-uitvoeringsprogramma 2020. Het betreft enerzijds de voortgang van de in IPO-verband vastgesteld Meerjarenagenda en tegelijkertijd de afspraken over de activiteiten 2020. Dit alles wordt tweemaal per jaar besproken tijdens het afstemmingsoverleg tussen de BRZO-directeuren en de BAC VTH.

VTH-wet & regelgeving

Inbreng interprovinciale reacties op de consultaties regelingen Omgevingswet ; en lobby-inzet bij het AO Handhaving (IenW) en Bestuursrecht (JenV) in de Tweede Kamer (twee maal per jaar). Reageren op (belangenbehartiging) en initiëren van verbetering (beïnvloeden) van wet- en regelgeving, VTH gerelateerd, via gecoördineerde inzet.

Professioneel opdrachtgeverschap naar omgevingsdiensten

Op basis van de vastgestelde afspraken 'invulling professioneel opdrachtgeverschap', monitoren van ervaringen en zo nodig verder ontwikkelen van instrumentarium/ handelswijzen opdrachtgeverschap.

VTH-energiebesparing

Harmonisatie in de aanpak en regelgeving als bevoegd gezag. Tevens invulling en uitwerking geven aan het Klimaat- en Energieakkoord (KEA) gelieerd aan de "industrietafel".

Groene Wetten (VTH)

Vaststellen Jaarprogramma 2020 Groene Wetten in combinatie met de ontwikkeling en evaluatie van het uitvoeringsbeleid.

Veiligheid en gezondheid (waaronder luchtkwaliteit)

Op basis van de afspraken over actieve kennisuitwisseling via een verdiepende verkenning vaststellen of, en zo ja welke, opgaven toegevoegde waarden hebben voor een interprovinciale aanpak. Aspecten die daarbij een rol spelen zijn opgaves als ZZS, maar ook gezondheid en luchtkwaliteit via de aanpak Modernisering Milieubeleid.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden (€ 25.000) en is onderdeel van de Kadernotaclaim van (nieuw beleid).

VTH-afval en grondstof

Eerste verkenning naar een gedeelde beleidsopgave in relatie tot de transitie van afvalstof naar grondstof bezien vanuit de VTH-wetgeving , inclusief ketenaanpak, betekenis Circulaire Economie en Energietransitie.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden (€ 25.000) en is onderdeel van de Kadernotaclaim (nieuw beleid).

Risicokaart

Via het beheer, onderhoud en doorontwikkeling geven we invulling aan de wettelijke plicht rondom 'de Risicokaart'. Vanuit de doorontwikkeling zal een nieuwe versie opgeleverd worden.

Make it work in progress

Op basis van een uitgevoerd praktijkonderzoek gericht op vereenvoudiging Europese wet- en regelgeving zal een evaluatieonderzoek

worden opgeleverd. Dit onderzoek wordt vertaald in een programma 2020 en volgende jaren.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zijn de programmakosten reëel geraamd en is onderdeel van de bezuiniging van € 30.000 (nieuw beleid).

IMPEL

Vaststellen van de eindrapportage 2019 in combinatie met bijeenkomsten /congres georganiseerd, waaronder een congres, in samenwerking met de Inspectie Leefomgeving en Trasport (ILT) en het ministerie vanIenW en EU-partners.

Wat willen we bereiken Energie en Klimaat?.....

Gecoördineerde inzet op Klimaat in de Governance van het Klimaatakkoord en de NOVI

Een verbeterslag ten opzichte van de Programmabegroting 2018 is dat de middelen die de gezamenlijke provincies wensen in te zetten voor de Energietransitie gebundeld zijn onder één kerntaak. Net als bij het IBP zijn hoofdzakelijk ten behoeve van de parallel met de Programmabegroting 2018 – inhoudelijke programmalijnen opgenomen die bijdragen aan deze opgave en is de uitwerking verbonden met de afzonderlijke kerntaken.
Deze verbinding vraagt programma coördinatie aangestuurd vanuit de BAC Energie (en AAC Energie). Hier leggen we de verbinding naar de andere commissies en het IPO-bestuur. We nemen tevens deel aan de Governance van het Klimaatakkoord.

Nationale Programmatische aanpak RES

Nationale Programmatische aanpak RES waarbinnen eind 2019 alle RES'sen opgeteld de doelstellingen voor hernieuwbare opwekking op land (energie en warmte), inclusief keuzes voor infrastructuur en opslag voor 2030 ruimtelijk mogelijk maken. Hierbinnen:
- dataset, monitoringssystematiek en rekensystematiek, zodat de RES'sen optelbaar en vergelijkbaar zijn.
- een verdeelsystematiek om de opgave onderling te verdelen wanneer na de zomer 2019 de RES'sen onvoldoende blijken.

Vanuit het IPO bouwen we samen met partners in het Klimaatakkoord de Governance voor het Klimaatakkoord, waarin we een stevige positie opnemen voor de ondersteuningsstructuur, kennisprogramma en monitoringsprogramma voor de RES. Deze aanpak wordt vastgelegd in het Klimaatakkoord, de NOVI en het IBP. Via deze werkstructuur ondersteunen we vanuit het IPO de realisatie van de RES in de provincies.

Nationale aanpak verduurzaming mobiliteit

- Programmatische uitvoering Zero-emissie bus;
- Programmatische uitvoering GWW;
- Kennisdeling via Community of practice en gezamenlijk onderzoek.

Aanpak verduurzaming Industrie

Aanpak verduurzaming Industrie wordt in samenwerking met de commissie VTH vormgegeven:
- kennisdeling toezicht en handhaving verduurzaming industrie;
- harmonisatie wet- en regelgeving verduurzaming industrie (koppeling lobby);
- inzet op waterstof.

Energie en Ruimte

Provincies verwerken in 2020, conform afspraken in het Klimaatakkoord, de ruimtelijke consequenties van de RES'sen en verduurzaming van mobiliteit, landbouw en industrie te verwerken in de provinciale omgevingsvisies, -programma's en eventueel -verordeningen. Om deze vertaling in alle provincies goed te laten

verlopen delen we in IPO-verband kennis en ontwikkelen we waar efficiënt en effectief gezamenlijk beleid. Omgevingsbeleid en energiebeleid komen samen in deze programmalijn. Vanuit deze programmalijn zorgen we voor inhoudelijke inbreng voor zowel de NOVI als het Klimaatakkoord. We brengen tevens knelpunten en kansen in beeld die via wetgeving (Omgevingswet of energiewetgeving) opgelost kunnen worden en zijn daarmee input voor de lobby.

Effectieve Lobby en Communicatie

In 2019 start de realisatie van ons gezamenlijke aanbod voor de kabinetsformatie: RES'sen. Gekoppeld aan de verkiezingen in 2019 zullen we hierover in gezamenlijkheid communiceren.
De lobbyinzet bouwen we op vanuit de provinciale praktijk bij de uitvoering van de RES en verduurzaming mobiliteit, industrie en landbouw. We benutten het Klimaatakkoord en de aangekondigde wetgevingsagenda van het rijk.

Wat gaan we ervoor doen Energie en Klimaat?.....

Gecoördineerde inzet Klimaatakkoord en NOVI

Deelname aan de Governance van het Klimaatakkoord (Klimaatberaad) en de te vormen Governance NOVI op het gebied Energie. Organisatie van AAC's en BAC's ter voorbereiding.

Nationale Programmatische aanpak RES

- Deelname aan de nationale werkstructuur Klimaatakkoord voor de RES, met in het bijzonder aandacht voor data-ontwikkeling, rekenmethodiek RES, monitoring RES, verdeelsystematiek RES;
- Kennisontwikkeling via communities of practice organiseren en deelname aan het te ontwikkelen nationale expertisecentrum warmte, zodat provinciale en nationale kennisontwikkeling samen oplopen;
- onderzoek ten behoeve van beleidsontwikkeling te bepalen in de praktijk.

De werkwijze met communities of practice en werkstructuren, zoals BLOW-overleg (BLOW=Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie) voor wind op land is als positief ervaren en past goed bij het karakter van de opgave. Om die reden zetten we dit voort en breiden we dit uit. Waar functioneel trekken we samen op in Klimaatakkoordverband.

We nemen vanuit het IPO actief deel aan de werkstructuren en kennisstructuren die in de Governance van het Klimaatakkoord worden ontwikkeld. Geïdentificeerde kennisthema's waarover in de BAC Energie een besluit genomen zal worden:
- wind op land;
- zonneweiden;
- opties voor tenderen aan de hand van de RES;
- participatie zowel in strategievorming als in projecten;
- energiesysteem en effect van flexibilisering en opslag etc.;
- Governance warmte, inclusief rol provincies.

Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden (€ 320.000) en is onderdeel van de Kadernotaclaim van € 220.000 (nieuw beleid).

Nationale Aanpak Mobiliteit

Mobiliteit in de brede betekenis is een kernthema binnen opgaves in de fysieke leefomgeving, dus ook in beleidsdoelen gerelateerd aan de duurzame samenleving. Vanuit die invalshoek zorgen provincies ervoor dat zij primair binnen hun eigen invloedssfeer (onder andere wegbeheerder, OV-concessieverlener, ondersteunen van laadinfrastructuur elektrisch rijden) bijdragen via de inzet van duurzame mobiliteit. Door in al deze rollen in te zetten op zero-emissie, dragen

provincies bij aan het behalen van klimaatdoelen voor 2030.
Om het volledige mobiliteitssysteem richting 2050 zero-emissie te maken, zetten we in op een grootschalige mobiliteitstransitie, waar mensen meer gebruik kunnen én willen maken van ruimte-efficiënte vervoersmiddelen als deelauto's, fiets en OV. In het bouwen van de benodigde systemen en infrastructuur hebben provincies een cruciale rol. De doorlooptijd van het bewerkstelligen van systemen en infrastructuur creëert een noodzaak om de grootschalige Mobiliteitstransitie op korte termijn in te zetten. Het rijk stelt hiervoor de kaders.

Nationale Aanpak verduurzaming industrie

Standpuntbepaling harmonisatie wet- en regelgeving verduurzaming industrie voor verbetering uitvoerbaarheid en doelrealisatie.
Kennisdeling over toezicht en handhaving op verduurzaming industrie en verbinding met regionale energie strategieën.
Samen met het ministerie van EZK en de VNG nemen we het voortouw in 2019 de wet- en regelgeving en de convenanten aanpak voor de verduurzaming van de industrie te verbeteren zodat harmonisatie plaatsvindt en de impact en efficiëntie van toezicht verbetert. We organiseren kennisdeling tussen provincies om het toezicht te verbeteren én de verbinding met de RES-aanpak te ontwikkelen, zodat restwarmte en andere grondstoffen uit de industrie beter worden benut.

Energie en Ruimte

Community of practice waarin gezamenlijke kennisdeling en beleidsontwikkeling plaatsvinden. Hiermee faciliteren we vanuit het IPO de borging van de ruimtelijke consequenties in het provinciale omgevingsbeleid. Tevens inventariseren we knelpunten waarmee we de lobby richting NOVI, Klimaatakkoord en relevante wetgeving zoals Omgevingswet en energiewetgeving voeden. Inventarisatie van knelpunten wordt in nauw overleg met de provinciale lobbyisten vormgegeven en resulteert in een lobbyagenda.

Effectieve Lobby en Communicatie

Over het Klimaatakkoord en de uitwerking hiervan zullen we zowel via de AAC's en BAC's als via drie brede bijeenkomsten in 2019 actief communiceren naar de leden. Het gaat om bijeenkomsten in januari 2019 over het in december 2018 te sluiten Klimaatakkoord, september 2019 over de doorrekening van de RES'sen en eind 2019 over de opgetelde RES'sen die in 2020 in het omgevingsbeleid moeten landen. Tijdens deze bijeenkomsten gaan we in op de praktijk in de provincies en resultaten van de lobby inzet op nationale wet- en regelgeving en het Klimaatakkoord. Zo verbinden we de ontwikkelingen in de provincie aan de ontwikkelingen in Den Haag en de Europese Unie. Deze communicatie organiseren we via een detachering en de organisatie van bijeenkomsten en ondersteunend materiaal.

Lobby

We formuleren in de AAC's en BAC's standpunten op de wetgevingsagenda van EZK:
- Klimaatwet;
- Energiewet 1.0;
- Warmtewet 2.0 (grote kans pas in 2020);
- Europees Winterpakket;
- Mijnbouwwet (geothermie).

In aanvulling op deze punten werken we aan de harmonisatie van wet- en regelgeving voor energiebesparing en verduurzaming in de industrie. Deze harmonisatie koppelen we op korte termijn aan de Wet milieubeheer en op langere termijn aan de Omgevingswet. Dit gebeurt in samenwerking met de adviescommissies VTH en Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling en Waterbeheer (DROW). De lobby organiseren we met de provinciale lobbyisten en ondersteunend materiaal, zoals position papers.

Eind 2018 wordt in de BAC Energie besloten over een communicatie- en lobbystrategie waarmee uitwerking gegeven wordt aan de in de Programmabegroting opgenomen hoofdlijn.

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 2. Milieu, energie en klimaat						
	VTH	310.000				
	Verkenning Afval en grondstoffen		25.000			
	Verkenning Veiligheid en Gezondheid		25.000			
	Bezuiniging werkbudget		-20.000			
	Make it work progress		-30.000			
	Energie	448.000	220.000			
	Milieu, energie, klimaat	**758.000**	**220.000**	**1.400.335**	**199.736**	**2.625.281**

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak bij het onderdeel VTH sprake van een herprioritering. Het werkbudget is afgeraamd en het benodigde budget van "Make it progress" is reëel geraamd. Daarnaast wordt voorgesteld om twee verkenningen uit te voeren die moeten worden beschouwd als nieuw beleid. Per saldo is dat voor het onderdeel VTH budgetneutraal.

Daarnaast is een claim bij de Kadernota opgevoerd van € 220.000 (nieuw beleid) als onderdeel van de nationale aanpak RES met betrekking tot het onderdeel kennisontwikkeling via communities of practice en deelname aan het te ontwikkelen nationale expertisecentrum warmte, zodat provinciale en nationale kennisontwikkeling samen oplopen.

6. Kerntaak 3. Vitaal Platteland

Ambities 2019

In het landelijke gebied komen veel transities bij elkaar, op het gebied van bijvoorbeeld verduurzaming van de landbouw, voedselzekerheid, biodiversiteit en de klimaatopgave. Veel van deze opgaven vallen binnen, of sluiten aan op, de provinciale kerntaken.

Vanuit de kerntaak Vitaal Platteland zal in 2019 in belangrijke mate bijgedragen worden aan de opgaven die zijn benoemd in het IBP, het Klimaat- en Energieakkoord (KEA) en de verduurzaming van het landelijk gebied. Daarnaast wordt inbreng geleverd voor de NOVI en de aanvullingswetten van de Omgevingswet (zie kerntaak 1). Tijdens de inloopsessies is in dit verband gewezen op de reikwijdte van deze kerntaak, welke ook onderwerpen als water- en bodemkwaliteit, biodiversiteit en recreatie omvat, alsmede de toekomst van de landbouw en de verduurzaming. Hierbij werd tevens de relatie gelegd met regionale economie.

In het KEA worden voor het transitiepad "Landbouw en Landgebruik" afspraken gemaakt tussen overheden, agrarische en natuursector over de vermindering van uitstoot van broeikasgassen. Met de inzet op onder meer verduurzaming van de landbouw, een klimaat inclusief natuurbeleid, vermindering van uitstoot van broeikasgassen in het veenweidegebied en een energietransitie in de glastuinbouw zullen provincies met maatschappelijke actoren en mede-overheden ook in het landelijk gebied bijdragen aan het Klimaatakkoord.

In het IBP hebben rijk en provincies afgesproken gezamenlijk te werken aan verdere verduurzaming van de landbouw, in samenhang met de opgaven voor klimaat, natuur en een goede omgevingskwaliteit.

De verduurzaming van de landbouw is een forse opgave, die vraagt om een intensievere samenwerking tussen het ministerie van LNV en de provincies. Extra aandacht zal hierbij nodig zijn voor het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) dat op 1 januari 2021 in werking treedt, waarvoor opgaven, doelstellingen en aansturing nader uitgewerkt moeten worden. Het IPO zal een coördinerende rol op zich nemen bij deze processen.

Het natuurbeleid is een provinciale kerntaak. In de driejaarlijkse evaluatie van het Natuurpact heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) begin 2017 aanbevelingen gedaan gericht op versterking van het doelbereik. In 2018 en 2019 werken provincies samen met het rijk en maatschappelijke partijen aan de ontwikkeling van handelingsperspectieven. Hierbij wordt ook aangehaakt bij initiatieven die maatschappelijke partijen hebben genomen gericht op een biodiversiteitsstrategie. Het PBL bereidt in opdracht van het IPO en het ministerie van LNV de tweede evaluatie voor, die eind 2019 gereed zal zijn.

Bestaande instrumenten als het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, in samenhang met het GLB, krijgen in 2019 een verdere uitwerking. Effectieve en doelgerichte monitoring van natuurontwikkeling krijgt meer aandacht in 2019, zodat de gegevens voor de natuurrapportages, waarover afspraken zijn gemaakt in het Natuurpact, kunnen worden aangeleverd. Gezamenlijk bezien de provincies, op basis van de adviezen van de Maatschappelijke Raad Faunabeheer, op welke wijze het faunabeleid verbeterd kan worden, waarbij ook meer inzet wordt geleverd op het thema preventie.

Ten slotte zal in 2019 de derde provinciale Natuurtop, in samenwerking met de maatschappelijke partners, worden georganiseerd; ditmaal in de provincie Groningen.

Wat willen we bereiken?

IBP

Het programma 'IBP Vitaal Platteland' wordt samen met de VNG, Unie van Waterschappen en het ministerie LNV ontwikkeld en de uitvoering ervan wordt gestart. We werken in dit programma interbestuurlijk samen en zorgen ervoor dat de gemeenschappelijke agenda van de grond komt. Basis voor dit programma is een gebiedsgerichte aanpak, gericht op vijftien gebieden. Daarmee brengen we de ambitie een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland te behouden en te versterken een stap dichterbij.

Verduurzaming Landbouw

Provincies werken aan een duurzamere landbouw door invulling en uitvoering te geven aan diverse maatschappelijke opgaven, zoals vastgelegd in de Sustainable Development Goals. Dat betreft een landbouw met aandacht voor onder andere voedselzekerheid, gezondheid, klimaat, circulaire productie- en consumptieketens, duurzame innovaties, natuurinclusief. Met het ministerie van LNV zullen we bezien op welke manier invulling kan worden gegeven aan beleidsvoornemens die zijn opgenomen in de rijksvisie, Bodemstrategie en Klimaatakkoord. Dat zal ook betekenen dat de verduurzamingsambities ook worden meegenomen in andere trajecten als NOVI, Omgevingswet, GLB en PAS.

Klimaatakkoord landbouw-landgebruik

Eind 2018/begin 2019 wordt naar verwachting het Klimaatakkoord ondertekend, inclusief een hoofdstuk over landbouw en landgebruik. Het is van belang dat provincies de afspraken, die voor hen van belang zijn, met partners invulling geven. De gemaakte afspraken moeten leiden tot uitvoeringsarrangementen en monitoring van de gemaakte afspraken, waarbij provincies een belangrijke regierol hebben bij de regionale uitvoering van gemaakte afspraken. De opgaven zijn nieuw of vragen om een intensivering van bestaande inzet. Hiervoor is het ook nodig dat gezamenlijk wordt gewerkt aan kennis- en beleidsontwikkeling.

PAS

Minder stikstof, sterkere natuur en economische ontwikkeling zijn de doelen van het PAS. Al jaren is in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxide). Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. In het PAS werken rijk, provincies, natuurorganisaties en ondernemers samen om een goede balans tussen economie en ecologie te realiseren. De doelen van het PAS kunnen niet los gezien worden van de opgaven binnen het IBP, het Klimaatakkoord, het natuurbeleid en de verduurzaming van de landbouw. Effectieve en doelgerichte monitoring van de natuur- en herstelmaatregelen krijgen in 2019 meer aandacht, zodat noodzakelijk geachte maatregelen doelgerichter aangepakt kunnen worden.

In de uitvoering streven we naar een minder complex programma, een stabiel proces van de jaarlijkse partiële herziening, het tijdig realiseren van de herstelmaatregelen door de provincies, en een PAS-bureau dat zich verder ontwikkeld naar een taakvolwassen programmamanagementorganisatie. Daarnaast willen we in IPO-verband in 2019 een standpunt hebben op welke wijze initiatiefnemers aan de voorkant geprikkeld kunnen worden hun stikstofuitstoot te verminderen.

Daarmee moet worden voorkomen dat meer ontwikkelruimte wordt aangevraagd dan strikt noodzakelijk is. Een dergelijke aanpak zal samen met de provincies worden uitgewerkt om zo de houdbaarheid van het PAS te kunnen blijven garanderen.

GLB

Provincies willen dat het toekomstig GLB bijdraagt aan de verduurzaming van het landelijk gebied en de (maatschappelijke) opgaven waar (mede)overheden, sector en maatschappelijke partijen voor staan en onder andere zijn/worden vastgelegd in het Klimaatakkoord, de uitwerking van het IBP Vitaal Platteland en de NOVI. Meer in het bijzonder moet het GLB bijdragen aan een duurzame, toekomstbestendige en concurrentiekrachtige landbouw én aan behoud en verbetering van natuurlijke hulpbronnen, biodiversiteit en leefbaarheid van het platteland.
Als regioregisseur en cofinancierder van het plattelandsontwikkelingsprogramma, willen provincies nauw betrokken zijn bij de opstelling van het door de Europese Commissie gevraagde nationaal strategisch programma én de regierol bij het opstellen van regionale visies, uiteindelijk uitmondend in een vereenvoudigd en meer rendement opleverend GLB, onder andere ook door een betere samenhang tussen de verschillende Europese Structuur- en Investeringsfondsen.

Natuurbeleid

Het natuurbeleid is een provinciale kerntaak. In de driejaarlijkse evaluatie van het Natuurpact heeft het PBL begin 2017 aanbevelingen gedaan gericht op versterking van het doelbereik. In navolging van 2018 werken provincies ook in 2019 samen met het rijk en maatschappelijke partijen aan de ontwikkeling van handelingsperspectieven. Deze handelingsperspectieven zijn gericht op het realiseren van meekoppelkansen en met name gericht op vermaatschappelijking en verbinden van natuur en economie. We signaleren gezamenlijk nieuwe ontwikkelingen (zoals de versterkte aandacht voor biodiversiteit in het agrarisch gebied en voor de relatie met recreatie en de ontwikkelingen op het EU-biodiversiteitsdossier) die van belang zijn voor de ontwikkeling van het provinciale natuurbeleid.

Natuurwetgeving

Bij de decentralisatie van het natuurbeleid, en de verankering hiervan in de Wet Natuurbescherming, is afgesproken dat deze Wet beleidsneutraal wordt omgezet naar de Omgevingswet. We leveren inbreng in het proces van de Aanvullingswet Natuur om deze omzetting op en goede wijze te laten gebeuren.

We werken gezamenlijk aan voorstellen om het faunabeleid, met name ten aanzien van preventie van schade, te versterken.

Wat gaan we ervoor doen?.....

IBP

De 15 kansrijke gebieden interbestuurlijk faciliteren om tot gebiedsafspraken te komen. Dit leidt tot een dynamische meerjarige gebiedsagenda.
Overkoepelende thema's interbestuurlijk uitwerken, te weten:

- Inzet van middelen (geld, capaciteit, procesvaardigheden) en instrumenten;
- Onderzoek, uitwisseling kennis en innovatie;
- Beleid, verbeteren regelgeving en experimenteerruimte;
- Faciliteren van gezamenlijk leren;
- Communicatie;

- Crossovers, zoals Klimaatakkoord, NOVI, GLB en verduurzaming landbouw actief volgen en kansen oppakken.

Verduurzaming Landbouw

Over de uitwerking van het doel zullen de gezamenlijke provincies zich uitspreken en is gerelateerd aan en vooral volgend op de ontwikkelingen die plaatsvinden in het kader van het Klimaatakkoord en de uitwerking IBP Vitaal Platteland. Het IPO zal hiervoor een voorstel opstellen.

We leveren vanuit deze uitwerking input in lopende processen als NOVI, Klimaatakkoord, de te ontwikkelen landbouwwetgeving en de doorontwikkeling van het rijksbeleid, dat in landbouwvisie en bodemstrategie wordt uitgewerkt. Waar nodig zetten we hierbij onze communicatie- en lobby-instrumenten in.

Er wordt een verkenning opgesteld samen met het rijk en de sector naar de door het ministerie van LNV voorgenomen gezamenlijke bodemstrategie.

Klimaatakkoord landbouw-landgebruik

Afronden bestuurlijke afspraken ministeries (voor zover nog niet vervat in het Klimaatakkoord). Verwachting is dat het Klimaatakkoord voor thema's als landbouw, veenweide en natuur nog sterk op hoofdlijnen zal zijn en dat in 2019 aanvullende afspraken moeten worden voorbereid over regelgeving, instrumenten, middelen

Opzetten gezamenlijk programma 'klimaatinclusief natuurbeleid'. Inzet is dat dit regionaal wordt vormgegeven, en dat gezamenlijk bezien wordt welke afspraken met partners op landelijk niveau noodzakelijk zijn en welke gezamenlijke instrumenten/regelingen/e.a. ontwikkeld moeten worden
Opzetten gezamenlijke governance (met DROW) aanpak veenweide.

PAS

De resultaten vanuit de tussenevaluatie 2018 zullen worden getoetst aan het bestaande beleid en daar waar nodig brengt het IPO bestuurlijke keuzes in beeld en legt deze ter besluitvorming voor. Ook de verwachte uitspraak van het Europees Hof naar aanleiding van de prejudiciële vragen van de Raad van State leidt naar alle waarschijnlijkheid tot een aantal juridische en beleidsmatige analyses.
Het IPO werkt in gezamenlijkheid met de provincies aan de uitwerking van een nog te formuleren opdracht om initiatiefnemers aan de voorkant te prikkelen om stikstofuitstoot te verminderen. Ook de VTH-lijn zal hierbij goed betrokken worden.
In samenwerking met de transitiemanager zal het PAS-bureau 2.0 verder worden vormgegeven en bewaakt het IPO samen met de andere PAS-partners de te realiseren doelen van het programma. Het IPO vertaalt dit naar een handelingsperspectief voor provincies.

In 2019 zal mede door inzet van de provinciale inhoudelijke expertise een bijdrage geleverd worden aan het programmeren en uitvoeren van de natuurdoelen van het PAS door provincies. Dit gebeurt in de vorm van concrete projectopdrachten. Daarnaast wordt expertise ingehuurd voor maatregelen reservepakket en landbouw PAS.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten (€ 112.000) vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

GLB

Voor het onderwerp GLB is vanuit het IPO een medewerker gestationeerd bij het ministerie van LNV. Daarnaast vindt regulier ambtelijk overleg plaats tussen het ministerie en het IPO en wordt onder andere ingestoken op het mede-invullen door provincies van het nationale programma. Er zijn bestuurlijke overleggen GLB voorzien, zowel met de minister van LNV als met de sector.

Op basis van positionpaper GLB 2.0 en nader inzicht in de effectiviteit van het huidige systeem bepalen de gezamenlijke provincies de provinciale inzet en positie ten aanzien van het nationale en regionale programma, de financiële structuur en verdeelsleutels (cofinanciering), te stellen randvoorwaarden en uitvoeringsstructuur. Het IPO maakt een voorstel voor het benodigde lobby-traject voor 2019 zowel op kaderstellend niveau via Brussel, als beleids- en uitvoerend niveau via Nederland.

Natuurbeleid

Tweede evaluatie PBL

In het Natuurpact is afgesproken dat het gedecentraliseerde natuurbeleid om de drie jaar wordt geëvalueerd middels een zogenoemde lerende evaluatie. Eind 2019 wordt het resultaat van de tweede lerende evaluatie opgeleverd. De veranderde bestuurlijke context, de grote opgave voor de Vogel- en Habitat Richtlijn en de Kader Richtlijn Water (KRW) én de verbrede ambitie – niet alleen biodiversiteit, maar het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid en het versterken van de verbinding tussen natuur en economie zijn doelen waarnaar natuurbeleid streeft - zijn grote veranderingen waarbij nog veel te leren valt op welke manier hier goed invulling aan te geven. Vanwege deze transities hebben de provincies samen met de rijksoverheid besloten geen reguliere impactevaluatie uit te voeren, maar een lerende evaluatie. In de tweede lerende evaluatie ligt de focus op de bijdrage van de beleidsstrategieën van de provincies en het rijk aan de hoofdambities uit het natuurbeleid, in welke mate leren de betrokken partijen van ervaringen in het natuurbeleid en welke handelingsperspectieven zijn er waarmee het natuurbeleid van het rijk en de provincies versterkt kan worden.

Voortgangsrapportage Natuur

Eind 2019 wordt de vijfde voortgangsrapportage Natuur opgeleverd. Dit betreft een jaarlijkse rapportage voor de Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken die in het Natuurpact zijn gemaakt.

Het IPO stuurt deze rapportage namens de provincies aan het ministerie van LNV. Zij informeren met deze rapportage de Tweede Kamer.

Natuurtop 2019

In de nazomer van 2019 wordt voor de derde keer een Natuurtop door de provincies georganiseerd. Ditmaal is Groningen gastprovincie. Met ondersteuning van het IPO-bureau wordt een bestuurlijk interessante top voorbereid waarbij tevens externe organisaties worden betrokken. Doel van de Natuurtop is een interactieve bijeenkomst waar op bestuurlijk niveau mijlpalen worden gemarkeerd danwel nieuwe ambities worden omarmd, waar spannende vraagstukken aan de kaak worden gesteld, verbindingen worden gelegd tussen bestuurders en beleidsmedewerkers van maatschappelijke (natuur)organisaties, bedrijfsleven, provincies en andere overheden en waar kennis wordt gedeeld.

EU-biodiversiteit

Bestuurlijk is afgesproken dat de provincies invulling geven aan hun rol als gelijkwaardig partner van het rijk in de Europese besluitvorming op het dossier EU-biodiversiteitsstrategie 2020. Concreet wordt ingezet op de streefdoelen (targets) die van provinciaal belang zijn:

- invulling geven aan het actieplan Vogel- en Habitatrichtlijn;
- ecosystemen en ecosysteemdiensten handhaven en herstellen;
- bijdrage van de landbouw verhogen aan de biodiversiteit via agrarisch natuurbeheer en het GLB,
- inzet op het bestrijden van invasieve exoten; en
- komen tot een biodiversiteitsstrategie na 2020.

Bij het IPO is het aanspreekpunt voor provincies georganiseerd voor provincies HNP en LNV.

Natuurwetgeving

Vanuit Vitaal Platteland wordt inbreng geleverd voor de NOVI en de Aanvullingswet Natuur en bijbehorende AMvB's van de omgevingswet (zie

kerntaak 1), waarvan parlementaire behandeling voorzien is in 2019.

Faunabeheer
In het najaar van 2018 zijn beleidskeuzes voorzien ten aanzien van het faunabeheer teneinde de stijgende lijn van (het uitkeren van) faunaschade te keren. De te maken keuzes zullen in 2019 geïmplementeerd worden. Bijzondere aandacht zal naar verwachting blijven uitgaan naar het toenemend aantal meldingen van wolven, mogelijk leidend tot permanente vestiging van de wolf in Nederland.

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 3. Vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkeling natuurgebieden						
	Vitaal Platteland	160.000				
	PAS	76.000	112.000			
KT3.0	**Vitaal Platteland, PAS**	**236.000**	**112.000**	**1.812.198**	**319.578**	**2.479.776**

De structurele verhoging van het PAS-budget van 2,1 miljoen euro is bij de BIJ12-begroting opgevoerd en betreft de meerkosten voor Aerius en het programmamanagement PAS en is vooral gericht op de uitvoering van het PAS-programma met de andere PAS-partners.

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak bij het onderdeel PAS een claim bij de Kadernota opgevoerd van € 112.000 (continuering bestaand beleid).

Voorgesteld wordt om het voorziene maar niet eerder verplichte budget voor Vitaal Platteland PAS te continueren, gelet op de activiteiten die van het IPO verlangd worden met betrekking tot het PAS. Omdat hier in de Meerjarenraming 2019 nog geen rekening mee is gehouden, betekent dit een extra € 112.000. De verwachting is, dat dit bedrag zowel voor 2019 als voor 2020 benodigd is. Het betreft hier activiteiten van het IPO-bureau in Den Haag en niet van het PAS-bureau, zoals dat is ondergebracht bij BIJ12.

7. Kerntaak 4. Mobiliteit

Ambities 2019

Een goede bereikbaarheid is basisvoorwaarde voor vitale regio's. Goede bereikbaarheid is niet alleen essentieel voor een bloeiende economie en verdere economische ontwikkeling, maar brengt mensen ook letterlijk in beweging en in verbinding met elkaar. Provincies zetten zich in om Nederland bereikbaar te houden en de kwaliteit van de leefomgeving en het klimaat te verbeteren. Dat geldt zowel voor stedelijke regio's als het landelijk gebied. Ontwikkelingen als de Energietransitie, Smart Mobility, maar ook toenemende filedruk en verkeerstoename en doorgaande verstedelijking zullen de mobiliteit de komende jaren sterk beïnvloeden. Op het platteland staan we voor de uitdaging de mobiliteit überhaupt te waarborgen, zonder de kosten verder te laten oplopen. Dit doen provincies als opdrachtgever voor duurzaam regionaal openbaar vervoer, als regisseur voor het inzetten op duurzame, planologische mobiliteitsoplossingen en als wegbeheerder voor het inzetten op het verduurzamen en duurzaam beheren van onze infrastructuur.

In de Meerjarenagenda Mobiliteit 2016-2019 zijn vijf beleidsopgaves benoemd en ook in 2019 staat de realisatie van de bijbehorende doelen en ambities centraal.

De noodzaak om het mobiliteitsbeleid ingrijpend te wijzigen en het belang van slim investeren groeit. Deze noodzaak creëert gelijktijdig een ontwikkeling met grote impact en kansen. Zo kunnen zelfrijdende auto's en andere vormen van Smart Mobility het verkeer efficiënter en veiliger maken. Wij werken aan verduurzaming van mobiliteit waarbij hoogwaardig en schoon openbaar vervoer als backbone dient en de fiets op korte afstanden als belangrijke en efficiënte schakel in de keten fungeert. De verkeersveilige afwikkeling van het verkeer is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Vanuit de kerntaak Regionale Bereikbaarheid en Regionaal Openbaar Vervoer zal in 2019 in belangrijke mate bijgedragen worden aan de opgaven die zijn benoemd in het IBP en het KEA. Daarnaast wordt inbreng geleverd voor de NOVI en de aanvullingswetten van de Omgevingswet (zie kerntaak 1). Ook tijdens de inloopsessies wordt veelvuldig gewezen op de inhoudelijke samenhang tussen de NOVI en deze kerntaak. Daarnaast zien provincies een zeer duidelijke relatie met de beleidsopgaves uit de kerntaak Regionale Economie, waar goede bereikbaarheid een randvoorwaarde is.

In het KEA worden voor het transitiepad Mobiliteit afspraken gemaakt tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties over de vermindering van uitstoot van broeikasgassen. Provincies zorgen ervoor dat de CO_2 die zij veroorzaken (bijvoorbeeld met aanleg, beheer en onderhoud van infrastructuur, eigen gebouwen, verkeersregelinstallaties en OV-concessies) zoveel mogelijk gereduceerd wordt. Provincies streven er bovendien naar de benodigde energie voor deze activiteiten duurzaam op te wekken. De benodigde CO_2-reductie van verkeer en vervoer in Nederland behoeft grootschalige gedragsverandering. Provincies kunnen die grootschalige gedragsverandering niet eenzijdig bewerkstelligen, daarvoor is nodig dat het rijk zorgt voor een level playing field tussen modaliteiten, herprioritering van investeringen, en een duidelijke regierol op zich neemt. Dat stelt provincies in staat om alternatieve vervoerskeuzes van mensen op te vangen met een goed functionerend regionaal mobiliteitssysteem met goede fietsvoorzieningen en makkelijk te gebruiken, betaalbaar collectief vervoer

en ketenvoorzieningen. Provincies hebben een belangrijke regierol bij de regionale uitvoering van gemaakte afspraken.

De samenwerkende provincies coördineren in IPO-verband de realisatie van de doelen en ambities van de Meerjarenagenda. Dat gebeurt deels door belangenbehartiging in het "Haagse", bijvoorbeeld door de nodige aanpassing van wetgeving en fiscale kaders om nieuwe vormen van mobiliteit en een duurzame ketenreis mogelijk te maken en te faciliteren. En voor een groot deel door interprovinciale samenwerking in programma's en projecten per beleidsopgave en in samenwerking met bijbehorende partners tussen de provincies en partners.
Op basis van opdrachtgeverschap zal voor kennis- en innovatie de aansturing van het Kennisplatvorm Verkeer en Vervoer (KpVV) in 2019 worden verbeterd in die zin dat het Kennisprogramma 2019 en 2020 beter aansluiting zal krijgen bij de kennisvragen die in IPO-verband zijn geformuleerd.

Wat willen we bereiken?

Toekomst van het Openbaar Vervoer (OV)

Reizigers kiezen hun eigen weg van deur-tot-deur. Door drukke, groeiende stedelijke gebieden, in prachtige landelijke buitengebieden en langs levendige, eeuwenoude dorpen. Steeds meer reizigers maken als onderdeel van hun reis van deur-tot-deur gebruik van het regionaal OV.
Het regionaal OV is onmisbaar voor 2,4 miljoen reizigers per dag. Interprovinciaal is bestuurlijk afgesproken om op het gebied van regionaal OV meer proactief te handelen en het eigenaarschap sterker te beleggen.
Er is een agenda met de titel 'De Sprong' met het toekomstbeeld voor krachtig, duurzaam en toekomstbestendig regionaal OV.
Deze agenda kent een uitwerking van de acht vertrekpunten uit het Toekomstbeeld OV en geeft invulling aan de zes handelingsperspectieven uit een onderzoek naar de betaalbaarheid en financierbaarheid van het regionaal OV.
De veertien decentrale opdrachtgevers van het regionaal vervoer zien vanuit hun eigen rol volop kansen om de agenda te verzilveren en die alle de ketenreiziger ten goede komen.
Op basis van nadere besluitvorming zal in 2019 invulling worden gegeven aan deze agenda.

Fiets

De fiets verdient een volwaardige plaats op de agenda's van overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Dit vanwege de positieve invloed op maatschappelijke vraagstukken als Energietransitie, gezondheid en vitale regio's. Samen met 22 organisaties heeft het IPO, namens de gezamenlijke provincies, zich ten doel gesteld tussen 2017 en 2027 het aantal fietskilometers te verhogen met 20%. Dit is uitgewerkt in de Agenda Fiets 2017-2020 van de Tour de Force. Vanuit deze Agenda hebben de provincies hun bijdrage aan de realisatie van dit doel gegarandeerd en via het IPO worden de bijbehorende provinciale activiteiten geregisseerd en coördineert het IPO de provinciale bijdragen binnen de samenwerkingsorganisatie Agenda Fiets.

Verkeersveiligheid

Provincies willen dat iedere verkeersdeelnemer veilig thuis komt. Daartoe is de morele doelstelling van nul slachtoffers geformuleerd. Afgeleid van deze doelstelling wordt op een negental relevante subdoelen onderliggende ambities geformuleerd. Zoals 'wegen zijn veilig ingericht', 'veilige snelheden zijn de norm' , 'het aantal verkeersovertreders is verminderd' en Smart Mobility wordt 'veilig benut'.
Invalshoek is een risicogerichte aanpak. Doelrealisatie is alleen mogelijk door een

samenwerkingsagenda met gedeeld eigenaarschap van rijk, provincies, gemeenten en vervoerregio's. Tegelijkertijd vraagt deze agenda de absolute support van een breed palet aan maatschappelijke organisaties. Dit alles heeft een plek gekregen in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030). Los van de rol als verantwoordelijke voor de eigen infrastructuur zullen provincies de regio's mobiliseren om de doelen op regionale schaal waar te maken. De Governance van het SPV 2030 is op een mix van landelijke resultaten/ maatregelen en regionale resultaten/maatregelen geënt.

Verkeersmanagement en Intelligente Transportsystemen (ITS)

Smart Mobility, zoals ITS en verkeers-management, biedt enorme kansen het verkeer efficiënter en effectiever te organiseren en daarmee te zorgen voor betere bereikbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid. Smart Mobility biedt ook enorme (impuls)kansen voor de economie. Door een actieve samenwerking tussen marktpartijen/wetenschap en andere overheden kan aan innovatieve oplossingen worden gewerkt. De samenwerkende provincies hebben in 2018 het initiatief genomen met het aanbod van een Coalition Paper Smart Mobility (Coalition of the willing). Afhankelijk van de mate waarin dit aanbod wordt omarmd zal in 2019 in IPO-verband de Coalition Paper worden omgezet in een Coalitie Agenda met onderliggende doelen, resultaten en maatregelen en een bijbehorende vorm van een samenwerkingsorganisatie.

Energie en Verduurzaming

Mobiliteit in de brede betekenis is een kernthema binnen opgaves in de fysieke leefomgeving, dus ook in beleidsdoelen gerelateerd aan de duurzame samenleving. Vanuit die invalshoek zorgen provincies ervoor dat zij primair binnen hun eigen invloedssfeer (onder andere wegbeheerder, OV-concessieverlener, ondersteunen van laadinfrastructuur elektrisch rijden) bijdragen via de inzet van duurzame mobiliteit. Door in al deze rollen in te zetten op zero-emissie, dragen provincies bij aan het behalen van klimaatdoelen voor 2030.
Om het volledige mobiliteitssysteem richting 2050 zero-emissie te maken, zetten we in op een grootschalige mobiliteitstransitie, waar mensen meer gebruik kunnen én willen maken van ruimte-efficiënte vervoersmiddelen als deelauto's, fiets en OV. In het bouwen van de benodigde systemen en infrastructuur hebben provincies een cruciale rol. De doorlooptijd van het bewerkstelligen van systemen en infrastructuur creëert een noodzaak de grootschalige mobiliteitstransitie op korte termijn in te zetten. Het rijk stelt hiervoor de kaders.

Wat gaan we ervoor doen?

Toekomst van het OV

Afhankelijk van de besluitvorming in 2018 op de agenda 'De Sprong' met het toekomstbeeld voor krachtig, duurzaam en toekomstbestendig regionaal OV zal door de betrokken OV-partners invulling worden gegeven aan deze actieagenda.

Voor de provincies gaat het, afhankelijk van het genomen besluit, primair om de invulling en realisatie van vier speerpunten, te weten:

1. doorontwikkelen van herkenbare knooppunten voor reizigers;
2. snellere verbindingen door differentiatie in bereikbaarheidskwaliteit;
3. gedurfde keuzes maken voor bereikbare stedelijke regio's;
4. zorgeloos reizen mogelijk maken.

Vervolgens zal in relatie tot deze agenda:
- ten dienste van de tussentijdse evaluatie van de Hoofdrailconcessie door het rijk een standpuntbepaling door de provincies worden voorbereid; daartoe zal een verkenning provinciale aandachtspunten/standpunten voor bestuurlijke besluitvorming worden gerealiseerd;
- de regie op en coördinatie van pilots voor alternatieve vormen van financiering en bekostiging toekomst OV worden gerealiseerd.

Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Fiets

Met de Agenda Fiets 2017-2020 van de Tour de Force hebben de provincies hun bijdrage aan de realisatie van het doel van deze Agenda gegarandeerd. De provincies zijn verantwoordelijk voor het trekkerschap doel 3 'Regionale Routes'. Dit wordt ingevuld door in IPO-verband te zorgen voor proces/projectbegeleiding van de uitvoeringsagenda 'regionale routes' door provincies en monitoring/voortgangsbewaking en tussentijdse bestuursrapportages.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Verkeersveiligheid

Afhankelijk van de inhoudelijke vorm (Bestuursakkoord) van besluitvorming tussen rijk en decentrale overheden, dient in 2019 het SPV 2030 tot uitvoering te worden gebracht.
1. Begeleiden van de implementatie van het SPV in de regio's en waar nodig signaleren en agenderen van probleempunten richting rijk c.q. gemeenten.
2. Op basis van de pilots 2018 verder doorontwikkelen van de risicogestuurde aanpak binnen de negen thema's en dertig resultaatafspraken op inhoud en uitvoering zowel landelijk als binnen de regio's.
3. Realisatie van de monitoring en rapportage over voortgang en advisering door sturingsteam aan het bestuurlijk overleg (BO-)SPV 2030.

Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Verkeersmanagement en ITS

Afhankelijk van de mate (smal of breed) waarin het aanbod 'coalition of the willing' in 2018 is omarmd zal in IPO-verband de Coalition Paper worden omgezet in een Coalitie Agenda met onderliggende doelen, resultaten en maatregelen. De 'uitrol' en vorming van deze Agenda geschiedt per – nog nader te omlijnen – regio.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Energie en Verduurzaming

Het Klimaatakkoord is hét focuspunt waar de provinciale inspanningen voor duurzame mobiliteit samenkomen. Daartoe continueren we de Taskforce Mobiliteitstafel samen met de VNG, met daarbij een Klankbordgroep waar onze gezamenlijke achterban in samenwerkt. Vanuit deze Taskforce:
- bereiden we de inbreng en onderhandeling voor het Klimaatakkoord voor op het domein Mobiliteit;
- voeren we een zoveel mogelijk gezamenlijke lobby richting rijk en maatschappelijke partners;
- dragen we bij aan de voorbereiding van de benodigde regionale structuren voor uitvoering van maatregelen voor (RES/REKS)

Daarnaast voeren we een programmatische aanpak uit die zich richt op:

- kennisontwikkeling (effectiviteit van maatregelen om CO_2te reduceren);
- uitvoering van het Bestuursakkoord zero-emissie bus;
- de praktijk van aanleg, beheer en onderhoud van mobiliteitsinfra-structuur zero-emissie maken en onze infrastructurele assets benutten voor energieopwekking;
- het ondersteunen van de bouw van laadinfrastructuur voor elektrisch rijden;
- de mogelijkheden die onze rol als handhaver van de Wet milieubeheer biedt om CO_2 te reduceren in het domein Mobiliteit;
- afstemming met de beleidsopgaves OV, fiets en ITS/verkeers-management

Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Opdrachtgeverschap KpVV

Via goed opdrachtgeverschap realiseren van het Kennisprogramma 2019 en voorbereiden van het Programma 2019, waarbij in de programmering wordt aangesloten bij de door de provincies ingebrachte behoefte aan kennisondersteuning in zijn algemeenheid en de in IPO-verband benoemde beleidsopgaves in het bijzonder.

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 4: Mobiliteit						
	Mobiliteit algemeen	470.000	520.000			
	Kennisprogramma KpVV	1.800.000				
	Aansturen kennisprogramma KpVV					
KT4.0	**Regionale Bereikbaarheid**	**2.270.000**	**520.000**	**617.795**	**108.947**	**3.516.742**

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak bij het onderdeel Mobiliteit algemeen een claim bij de Kadernota opgevoerd van € 520.000 (continuering bestaand beleid). Het betreft het continueren uitvoering Meerjarenagenda Mobiliteit 2016-2019.
Voorgesteld wordt om het reeds in 2017 voorziene maar niet eerder (juridisch) verplichte budget voor Mobiliteit te continueren. Alleen dan kunnen de ambities als benoemd worden gerealiseerd. Het gaat dan om de financiering van de programma's en projecten gekoppeld aan de beleidsopgaves. Voor een deel gaat het om programma's en projecten waarbij in partnerschap wordt opgetrokken. Omdat hier in de Meerjarenraming in formele zin nog geen rekening mee is gehouden, betekent dit een uitzetting van € 520.000. Als benoemd: dit betreft geen nieuw beleid maar de continuering van eerder ingezet beleid.

8. Kerntaak 5. Regionale Economie

Ambities 2019

Een aantal ontwikkelingen op het gebied van de digitalisering van de economie en de arbeidsmarkt zal ook in 2019 doorlopen. Te denken is dan aan een verdergaande robotisering, blockchain en kunstmatige intelligentie welke een grote impact zullen hebben op de regionale economie en de arbeidsmarkt. Gelet op het toenemende belang van deze ontwikkelingen zal het IPO in 2019 deze met meer aandacht dan voorheen gaan volgen.

Veel initiatieven worden op dit moment ondernomen met het oog op een krachtige economie en een leefbare groei. Veel deelonderwerpen raken daarbij alle provincies. Gedacht moet worden aan het verankeren van innovatie in ons bedrijfsleven, inspelen op veranderende behoeften van bedrijven en inwoners en het zorgen voor leefbare woonwijken. We zien dat we hierbij het accent moeten leggen op het uitwisselen van kennis en ervaringen en op de vraag op welke wijze we deze stappen kunnen zetten. Bij toekomstgericht wonen moeten we samen inspelen op de agenda van het rijk en Europa. Vanuit het IPO zal ook een accent gelegd moeten worden op bijvoorbeeld de kracht van de stedelijke netwerken, de manier waarop wij samen met ondernemers en onderwijsinstellingen en op het werken op regionale schaal. Dit raakt alle provincies en hangt sterk samen met de economische kracht van provincies.

Het IPO zal ook in 2019 inzetten op het verbeteren van de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt als een belangrijke randvoorwaarde voor duurzame economische groei in de regio. Daarnaast zal het IPO doorgaan met het stimuleren van innovatie als instrument voor een versnelde energietransitie en verbeteringen op het gebied van klimaat en circulaire economie. Tevens zal een nieuwe periode van Europese structuurfondsen voorbereid moeten worden en zal de aansluiting van de regionale en landelijke agenda's op het terrein van economie verbeterd moeten worden.

Uit de inloopsessies kwam veelvuldig naar voren, dat regionale economie de komende jaren van groot belang is en blijft voor de provincies. Daarbij werd gewezen op de ontwikkeling richting circulaire economie, maar ook op grensoverschrijdende samenwerking (met Duitsland en België). Ook de relatie met bereikbaarheid werd tijdens de inloopsessies gelegd. Het IPO zal dan ook een navenant accent op deze kerntaak moeten leggen, waar het de coördinatie, informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling betreft. Men wees tijdens de inloopsessies op de inhoudelijke relatie tussen deze kerntaak en het IBP en zou graag zien dat het IPO het voortouw neemt in het bundelen van de diverse provinciale standpunten en visies tot één geheel en dit gezamenlijke standpunt communiceert richting het rijk. Een en ander laat onverlet dat men in dit verband tevens een zeer actieve rol voor de provincies zelf ziet weggelegd.

Wat willen we bereiken?

Stimuleren en verankeren innovatie in het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) in de regio

Innovatieve ondernemers versterken de economische kracht van de regio. Zij zorgen voor snelle en betaalbare oplossingen van maatschappelijke opgaven en dragen bij aan duurzame groei en werkgelegenheid in de regio.

Verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de regio

Voor economische groei is genoeg en goed geschoold personeel nodig, waarbij naast techniek ook meer ingezet wordt op digitalisering. De inzet is gericht op een betere aansluiting van het onderwijs op de regionale arbeidsmarkt en op het scheppen van meer mogelijkheden voor een leven lang leren en mobiliteit van mensen die al werken.

Programmatische uitwerking bijdragen provincies aan transitieagenda's en thema's in het kader van het Grondstoffenakkoord (Nederland circulair in 2050)

In vervolg op het kabinetsaanbod "Naar een Duurzaam Nederland" werken provincies met andere regionale stakeholders aan regionale strategieën en uitvoeringsprogramma's voor de realisatie van circulaire economie.

Versterken van de positie van Nederland als netto EU-betaler met een eigen investeringsagenda door het aantrekken van Europese cofinanciering voor de periode na 2020 (cohesiebeleid)

Het regionaal economisch beleid van provincies wordt deels door Europa bepaald en ondersteund. Met Europese middelen uit structuurfondsen worden innovatieve projecten in de regio gefinancierd. Deze bevorderen niet alleen de economische, sociale en territoriale samenhang. Ze dragen ook bij aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke opgaven (zie "Stimuleren en verankeren innovatie in het MKB in de regio").

Leefbare dorpskernen, binnensteden en buitengebied

Provincies zetten in op regionale afstemming en sturing gericht op het revitaliseren van leegstaand vastgoed (winkels, boerderijen etc.) en dragen zo bij aan leefbare dorpskernen c.q. binnensteden en een aantrekkelijk buitengebied waar voldoende werkgelegenheid is.

Afstemmen regionale en landelijke agenda ("regionale economie als versneller", IBP)

In het kader van het IBP hebben de overheden afgesproken programma's te ontwikkelen voor een brede regionaal economische aanpak, waarbij een beperkt aantal regio's gaat oefenen in het verbinden van de regionale en de nationale agenda.

Wat gaan we ervoor doen?

Stimuleren en verankeren innovatie in het MKB in de regio

De gezamenlijke provincies voeren de afspraken in de MKB Samenwerkingsagenda (rijk, regio's, MKB) 2018 – 2019 uit (MKB - innovatie stimulering Regio en Topsectoren: MIT).

Samen met het rijk een nieuwe aanpak opstellen voor het topsectorenbeleid, waarbij de focus meer gericht is op de economische kansen van een beperkt aantal maatschappelijke opgaven (onder andere Energietransitie).

Op basis hiervan spreken we met het rijk een samenhangende programmering van activiteiten af, op gezamenlijk afgesproken speerpunten, met een goede wisselwerking tussen (nationale) kennisontwikkeling en (regionale) valorisatie. En daarmee tussen ontwikkeling en implementatie.

De gezamenlijke provincies maken concrete afspraken over de samenwerking rijk-regio's in Invest-NL (onder andere Programmaraad), gericht op het ontwikkelen en financieren van projecten op het terrein van verduurzaming (energie, circulair), die bijdragen aan regionale economische ontwikkeling.

Verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de regio

Mede afhankelijk van uitkomst eerste tranche regiodeals (september 2018) en uitwerking ambities onder "regionale economie als versneller (IBP)" en de nog op te stellen inhoud akkoorden nieuwe colleges van Gedeputeerde Staten (2019) zijn de volgende acties voorzien in 2019:

- we lobbyen voor meer experimenteerruimte en ontkokerde inzet van middelen;
- we delen de leerervaringen die voortkomen uit (mogelijke) regiodeals, waarin het vraagstuk onderdeel is van meervoudige regionale opgave.

Programmatische uitwerking bijdragen provincies aan transitieagenda's en thema's in het kader van het Grondstoffenakkoord (Nederland circulair in 2050)

Het IPO ondersteunt de provincies in de uitwerking van de samenwerkingsafspraken op transitieagenda's en thema's en borgen de opbrengsten.

Het IPO legt het accent op circulair inkopen en aanbesteden en op het landsdekkend ontwikkelen van regionale uitvoeringsstrategieën en grondstofstroomanalyses.

Twee keer per jaar heeft het IPO bestuurlijk overleg met de andere partijen (publiek en privaat) van het Grondstoffenakkoord, waarbij we aandacht vragen voor adequate wet- en regelgeving en procesgeld (vijf miljoen euro per jaar) om regionale uitvoeringsstrategieën op te stellen.

Het IPO presenteert goede voorbeelden uit de regio op het landelijk congres circulaire economie.

Het IPO rapporteert over de voortgang op regionale uitvoeringsstrategieën, grondstofstroomanalyses en circulair inkopen aan I&W met het oog op de jaarlijkse rapportage aan de Tweede Kamer.

Versterken van de positie van Nederland als netto EU-betaler met een eigen investeringsagenda door het aantrekken van Europese cofinanciering voor de periode na 2020 (cohesiebeleid)

We brengen de standpunten uit het Position Paper onder de aandacht bij het parlement in Nederland en in Brussel.

We laten zien (brochure) welke goede voorbeelden er zijn van projecten die tot stand zijn gekomen dankzij deze middelen en welk multiplierеffect de EFRO-middelen veroorzaken.

Leefbare dorpskernen, binnensteden en buitengebied

Het IPO levert inzet (1 fte) in landelijk Retailprogramma (regionale afstemming) en stelt procesgeld beschikbaar voor het retailteam:

1. we maken een voorstel voor de aanpak van landelijke data-koopstromen;
2. we maken een stappenplan om planvoorraad en capaciteit regionaal in kaart te brengen;
3. we organiseren bestuurlijke bijeenkomsten per provincie over vitale binnenstad;
4. we maken een meetlat regionale afstemming, waaruit blijkt waar provincies staan.

Kennisprogramma Leegstand is afhankelijk van besluitvorming naar aanleiding van IPO-congres Revitalisering Vastgoed september 2018 over het al dan niet gevolg geven aan het verder uitwerken van een kennisprogramma en de mogelijke rol van het IPO daarin. Daarnaast draagt het IPO in 2019 bij aan de bekostiging van de landelijke leegstandsmonitor. Er zal een besluit genomen worden of na 2019 deze bijdrage gecontinueerd wordt op basis van een kosten-/batenanalyse.

Afstemmen regionale en landelijke agenda ("regionale economie als versneller", Interbestuurlijk Programma)

In IPO-verband kiezen we een beperkt aantal thema's en deze werken we uit op basis van de spelregels in het IBP samen met het rijk, gemeenten en waterschappen nader uit. (zie ook onderwijs-arbeidsmarkt, circulaire economie).

We maken afspraken met de medeoverheden over de Governance.

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 5. Regionale economie						
	Economie	170.000	-			
KT5.0	**Regionale Economie**	**170.000**	**-**	**556.015**	**98.052**	**824.068**

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak bij geen claim bij de Kadernota opgevoerd. Het betreft in belangrijke mate de continuering van bestaand beleid.

9. Kerntaak 6. Culturele Infrastructuur en Monumentenzorg

Ambities 2019

Op het gebied van Culturele Infrastructuur en Monumentenzorg zal vanaf 2019 en verder een aantal thema's van belang worden. Zo zal de transitie naar regionale cultuurprofielen verder moeten worden vormgegeven. Deze cultuurprofielen zullen als uitgangspunt dienen voor het landelijk cultuurbeleid en de subsidiëring daarvan vanaf 2021. Het IPO zal hierin de samenwerking ten aanzien van het transitieproces met medeoverheden aanjagen, een gezamenlijke adviesaanvraag en een uitgangspuntenbrief vormgeven en de diverse subsidieregelingen afstemmen.

Daarnaast zal het erfgoed gepositioneerd moeten worden in de omgevingsvisies. Daarbij is tevens de relatie met diverse maatschappelijke opgaven van belang en te denken valt dan aan Energietransitie, het verduurzamen van monumenten, de toenemende behoefte aan nadere duiding, het voorkomen van leegstand in relatie tot de krimpproblematiek en het behouden van beeldbepalende monumenten (kerken, kloosters, boerderijen) en cultuurlandschappen. Het IPO faciliteert en ondersteunt daarbij de kennisdeling.

Tevens jaagt het IPO de samenwerking met medeoverheden aan met betrekking tot de agendavorming voor religieus erfgoed en agrarisch erfgoed. Ook draagt het IPO zorg voor de noodzakelijke belangenbehartiging en profilering op deze thema's.

Verder zal voortgang moeten worden geboekt bij het aanpakken van grote restauratieprojecten met betrekking tot kanjermonumenten. In samenwerking met de provincies en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) zal het IPO een Meerjarenaanpak Kanjermonumenten ontwikkelen. Tevens zullen de technische aspecten van provinciale uitvoeringsregelingen voor de restauratie van rijksmonumenten geharmoniseerd dienen te worden. Het opdrachtgeverschap voor deze harmonisatie zal worden belegd bij het IPO.

Voor overige onderwerpen als bibliotheken, cultuureducatie en regionale omroepen worden relevante ontwikkelingen gevolgd en waar nodig in overleg getreden met betrokken partijen.

Wat willen we bereiken?

De stedelijke regio meer leidend in cultuurbeleid en subsidiestelsel

De minister van OCW nodigt de samenwerkende gemeenten en provincies uit om, zoveel mogelijk samen met het culturele veld, profielen op te stellen waarin zij hun gezamenlijke visie op kunst en cultuur in de regio beschrijven en de uitdagingen die zij zien oppakken. Deze cultuurprofielen zullen als uitgangspunt dienen voor het landelijk cultuurbeleid en de subsidiering daarvan vanaf 2021.

De stedelijke en regionale profielen bieden de kans om nationaal en regionaal cultuurbeleid elkaar te laten versterken. Provincies willen dat hierdoor een groter en divers publiek wordt bereikt.

Gebiedsgerichte erfgoedzorg met focus op een toekomstige rol in de monumentenzorg

In navolging van de decentralisatie van de restauratie van rijksmonument, wil een aantal provincies op het terrein van monumentenzorg meer taken

gedecentraliseerd zien. Inmiddels is het jaarlijkse rijksbudget opnieuw verdeeld voor 2019. We zetten samen met het Nationaal Restauratiefonds verder in op een betere ordening met betrekking tot financieringsregelingen voor restauratieprojecten.

Op basis van de monumentenmonitor en de Beleidsbrief Erfgoed Telt, maken we verder bestuurlijke afspraken met een focus op het verankeren van blijvende (ook financiële) aandacht voor de grote restauraties met het rijk.

Belangenbehartiging en agendering overige cultuur gerelateerde onderwerpen

Op het terrein van onder andere Cultuureducatie met Kwaliteit, de Bibliotheekwet en regionale omroepen zal het IPO bij de Tweede Kamer en ministeries de actualiteit volgen, teneinde de provinciale belangen te behartigen.

Wat gaan we ervoor doen?

Samen met rijk en gemeenten regionale cultuurprofielen vormgeven

Het IPO faciliteert de provincies bij de opstelling regionale cultuurprofielen, inrichten proeftuinen en voorbereiding periode 2021-2024 en stemt namens de provincies af met het ministerie van OCW. Relevante momenten zijn:

- de gezamenlijke adviesaanvraag eind 2018
- de presentatie van uitgangspunten door de minister van OCW zomer 2020; en
- vaststelling regeling in oktober 2019.

We verzorgen het cultuurplatform van de provincies: we delen goede voorbeelden en kennis, dragen contactpersonen aan en koppelen cultuur met andere beleidsvelden, zoals het ruimtelijke en economische.

Gebiedsgerichte erfgoedzorg met focus op een toekomstige rol in de monumentenzorg

Afspraken maken over een meerjarenprogramma (inclusief budget) voor een gezamenlijke aanpak grote restauratieopgaven, zodat een stabiele financiële ondersteuning tot stand komt. De monumentenmonitor en de inventarisatie van provincies en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) van grote restauratie objecten als vertrekpunt gebruiken voor (grote) restauraties van rijksmonumenten.

Een mogelijk coördinerende rol voor het IPO wordt nader uitgewerkt voor het gebruik van monumentale kerken. De wens van eigenaren om een monument open te stellen staat soms tegenover de zorgen van andere partijen over het beheer van historische waarden. Het landelijke programma "De Verbinding" bevordert onder meer de totstandkoming van kerkenvisies op lokaal niveau waarin partijen alle belangen afwegen en keuzes maken over de toekomst van kerken.

In 2018 is het digitale loket reeds gerealiseerd met het online gaan van de archeodepot.nl waar in 2018 al zes provincies aan deelnemen. In 2019 realiseren we de deelname van alle provincies aan één digitaal loket voor aanlevering van roerende archeologische monumenten.

Afgesproken is te komen tot hetharmoniseren van de technisch objectieve criteria van de provinciale subsidieregelingen. Verschillen op basis van regionale prioriteiten en provinciale beleidskeuzes zullen uiteraard blijven bestaan.

We geven uitvoering aan de routekaart monumenten. Via de routekaart monumenten wordt gewerkt aan verduurzaming van monumenten. Het proces wordt nog uitgelijnd.

Belangenbehartiging en agendering overige cultuur gerelateerde onderwerpen

De provincies voeren het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 uit. Met relevante partijen als het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) en het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) gaan we in gesprek over de voortgang van het programma en verkennen we de ideeën over een doorkijk.

De provincies voeren voor bibliotheken de wettelijke taak voor innovatie en interbibliotheek leenverkeer uit. Het IPO volgt de relevante ontwikkelingen, zoals de spreiding, voorzieningen, etc. en overlegt samen met partijen als de Koninklijke Bibliotheek (KB), de VNG, het ministerie van OCW, Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) en de Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland (SPN) teneinde te zorgen voor een goed werkend bibliotheekstelsel.

Zo nodig herijken we de provinciale standpunten, afhankelijk van het voortzetten van het traject rond het wetsvoorstel voor modernisering van de regionale publieke omroepen.

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 6. Culturele infrastructuur en monumentenzorg						
	Cultuur	35.000	-			
	Erfgoed	20.000				
	Werkbudget	15.000				
KT6.0	**Culturele Infrastructuur**	**70.000**		**185.338**	**32.684**	**288.023**

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak geen claim bij de Kadernota opgevoerd. Het betreft in belangrijke mate de continuering van bestaand beleid.

10. Kerntaak 7: Kwaliteit van het Openbaar Bestuur

Ambities 2019

In de kerntaak Kwaliteit van het Openbaar Bestuur en Interbestuurlijke Verhoudingen komen uiteenlopende opgaven samen: "goed openbaar bestuur", financiën, toezicht, werkgeverszaken, en ook de overkoepelende opgave van versterken van de zichtbaarheid van de gezamenlijke provincies. De opgaven rond "goed openbaar bestuur", toezicht en (deels) financiën maken op nationaal niveau onderdeel uit van het IBP, en dragen op elementen ook bij aan de opgave van de Energietransitie.

Binnen het IBP speelt het thema "goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving" een steeds prominentere rol. In het IBP staat dat het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met de samenleving en private partners als één overheid willen werken aan de realisatie van concrete resultaten. Dat vergt meer situationele arrangementen en vormen van samenwerken met een meer flexibele organisatie en een meer adaptieve werkwijze (geen blauwdrukken). Hiertoe wordt in de komende periode binnen de opgave van het IBP gekeken naar mogelijkheden met experimenteren in de regio's, en het (ook daarbij) versterken van de verbindingen tussen opgaven, beleidsterreinen en actoren.

Met een bestuurlijke kopgroep, en een interprovinciaal team wordt - met de VNG en het rijk - gewerkt aan de verbeteragenda "Toezicht van de Toekomst". In de Kamerbief van juni 2018 is - ook namens het IPO en de VNG - aangekondigd dat deze agenda in het najaar gepresenteerd wordt.

Onder de paraplu van het IBP wordt in 2019 ook gewerkt aan een actualisatie van de Code Interbestuurlijke Verhoudingen, een vernieuwd beleidskader (gemeentelijke) herindelingen, standpuntbepaling en belangbehartiging met betrekking tot de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, en wordt bezien welke rol de provincies wensen in het rijksprogramma "Versterking lokale democratie en bestuur". Voor al deze projecten wordt in overleg met het rijk tijdpad en aanpak besproken.

Digitalisering

Digitalisering kan de manier waarop het bestuur zich tot inwoners en organisaties verhoudt in sterke mate beïnvloeden. Op landelijk gebied zijn in dit kader diverse programma's opgestart, zoals de Digitale Overheid en het digitale platform voor de Omgevingswet. Met de Digitale Overheid willen de Nederlandse overheden gezamenlijk bereiken dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid veilig en makkelijk en eenduidig online kunnen doen. Een vergunning aanvragen bijvoorbeeld, of een vraag stellen per e-mail. De informatie moet online beschikbaar zijn en de uitwisseling van gegevens goed beveiligd.

In de beïnvloedingsfase coördineert het IPO in overleg met de provincies die programma's en werkgroepen op het gebied van Digitale Overheid en waar de provincies van aangeven er belang aan te hechten. Dit zal in het komende jaar worden herijkt op nut en noodzaak.

Om in te spelen op de nieuwe vormen van overheidsdienstverlening wordt aan Europese en nationale wetgeving (Wet Generieke digitale infrastructuur (GDI), Wet Datalekken, Wet Open Overheid (WOO) gewerkt. In deze processen worden de provinciale belangen, voor zover door de AAC/BAC gewenst, behartigd: een transparante provincie voor burgers en ondernemers, materiële invloed op (doorwerking van) rijksbeleid, passende financiering, ook voor de

ontwikkelfase. De provincies willen bereiken dat thema's als een adequate financiering, informatieveiligheid, verplicht gebruik van basisregistraties en duurzaam archiveren goed worden ingevuld.

In de implementatiefase van de Digitale Overheid dienen de provincies te gaan voldoen aan kaders en afspraken die worden vastgelegd in wetten en/of bestuurlijke afspraken. De implementatie wordt aangestuurd via de trits IPO-bestuur, KPS, Stuurgroep Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) en SIO.
Denk voor dit onderdeel bijvoorbeeld aan de afspraak dat Nederlandse burgers bij de overheid kunnen inloggen met DIGID. Het IPO zorgt dat helder is wanneer de provincies aan welke verplichtingen moeten voldoen, biedt inzicht in de voortgang van de implementatie en signaleert op welke gebieden de provincies mogelijk gezamenlijk kunnen optrekken.

Het werken aan de digitale opgave conform de Programmabegroting wordt in algemene zin aangestuurd en kortgesloten via het gedelegeerd opdrachtgeverschap vanuit de KPS (de heer M. van Bijnen, Noord-Brabant), de stuurgroep IDA en het overleg van de hoofden ICT, het SIO.

Financiën

Op het gebied van financiën staat een aantal onderwerpen voor 2019 en verder op de agenda van de gezamenlijke provincies. Met het rijk is bestuurlijk afgesproken een gezamenlijk traject te doorlopen voor de actualisatie van het Verdeelmodel Provinciefonds per 2021. Hierbij wordt gestart met een kwartiermakerfase ,waarin de noodzaak van een al dan niet diepgravende herziening wordt beoordeeld, waarna een besluit over het vervolg zal worden genomen. Het IPO heeft de mogelijkheid in dit proces een centrale rol te vervullen door het leveren van de kwartiermaker/ projectleider.

Het rijk wenst afspraken te maken over (monitoring en beheersing van) het toegestane EMU-saldo. Daarnaast zullen enkele fiscale thema's voor 2019 geagendeerd worden, zoals het BCF, en zal de verdere vormgeving van Invest-NL onderwerp van gesprek zijn. Ook zal de commissie-Depla enkele vervolgacties kennen welke in 2019 verder worden uitgewerkt. Het gaat dan om de evaluatie van de beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) met de intentie voor een nieuwe collegeperiode vanaf 2019 een definitieve set van indicatoren vast te stellen.

Evenementen

In het kader van de versterkte zichtbaarheid van de provincies, en de samenwerking tussen de decentrale overheden, worden in 2019 - binnen de koepelsamenwerking - de tradities van het jaarlijkse bestuursdiner en de "welcome back borrel" gecontinueerd.

Op 11 en 12 oktober 2018 vindt voor de allereerste maal het Jaarcongres van het IPO, de gezamenlijke provincies, plaats in Brussel, in het hart van de Europese Unie. De workshops op het congres zijn in 2018 een samenwerking tussen twee of meerdere provincies, tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, en in 2018 ook met het Europese netwerk. In vervolg op voorgaande jaren wordt de (externe en sociale) communicatie verder geprofessionaliseerd en blijvend vernieuwd. Bovenal is de betrokkenheid van Statenleden jaarlijks geïntensiveerd. De jaarcongressen tijdens de huidige Statenperiode worden gekenmerkt door elk jaar een extra vernieuwing, en een extra uitdaging in de interprovinciale samenwerking. Telkens met als doel - met het identieke budget - het netwerk, en de kennis- en ervaringsuitwisseling tussen de leden van de vereniging van het Interprovinciaal Overleg verder te brengen. De gastprovincie voor het congres 2019 is op moment van schrijven nog geheim.

Het zal het eerste congres zijn voor de nieuwe Staten en nieuwe besturen van Gedeputeerde Staten.
Een uniek programma in de eerste maanden van 2019 is het gezamenlijke project van de provincies (Staten, colleges Gedeputeerde Staten en commissarissen van de Koning) voor de Statenverkiezingen op 19 maart 2019. De Staten van alle twaalf provincies hebben het initiatief genomen tot een "awareness"-campagne. Zowel de Kring van commissarissen van de Koning als het IPO-bestuur hebben daar de steun voor uitgesproken, en het IPO-bestuur heeft ingestemd met de betrokkenheid bij de coördinatie en implementatie van dit unieke project.

Het IPO zal oog moeten hebben en houden voor vernieuwingen in het openbaar bestuur en voor een weerbare en integere overheid. Ontwikkelingen in de rol van provincies doen zich voor op het gebied van de vernieuwing van interbestuurlijk toezicht. Het IPO zal de aandacht moeten vasthouden wat betreft het interbestuurlijk toezicht. Daarbij ligt een stevigere rol van provincies bij achterblijvende kwaliteit van gemeenten voor de hand.

Europese Programma's

Het IPO is aangesloten bij de Europese koepel Council of European Municipalities and Regions (CEMR). Leden zijn nationale verenigingen van lokale en regionale overheden. Het IPO vervult in 2019 nog steeds het roulerende voorzitterschap en tracht hiermee de provinciale belangen in de Europese arena te behartigen in samenwerking met de andere leden.

Het Kenniscentrum Europa Decentraal is de kennispartner voor provincies met name op het gebied van Europese Regelgeving en relevante ontwikkelingen. Het IPO draagt samen met onder andere de VNG en het ministerie van BZK bij aan de financiering van het kenniscentrum.

Voor alle dossiers wordt zowel in Den Haag als Brussel gemonitord of zich nieuwe ontwikkelingen voordoen vanuit de EU-context, of de goede mensen/IPO-structuren betrokken zijn en of er voldoende kennis is van en contact over provinciale ontwikkelingen met het rijk. Belangrijke overleggen in Den Haag in dit verband zijn de wekelijkse interdepartementale bespreking van nieuwe commissievoorstellen (BNC) bij het ministerie van Buitenlandse Zaken en het wekelijkse informele EU-overleg bij het ministerie van BZK. In Brussel worden over deze dossiers contacten gelegd en gesprekken gevoerd met de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EU, de Europese Commissie, het Europees Parlement, het Europees Comité van de Regio's en andere Brusselse stakeholders uit de triple helix.

Voor het MFK-dossier is de verwachting, dat er nog geen akkoord zal worden bereikt vóór de verkiezingen van het Europees Parlement op 23 mei 2019. Het IPO zal indien nodig zowel de Brusselse als Haagse kanalen gebruiken om onder andere aandacht te vragen voor belangrijke punten als de oproep tot een niet te eenzijdige focus op afdrachten van Nederland aan de EU, het onderstrepen van het belang van de directe betrokkenheid van Nederland bij de invulling van de fondsen en de regionale dimensie van het Europees semester.
Voor het Europese GLB en cohesiebeleid zal 2019 vooral in het teken staan van het komen tot een akkoord in de trilogen tussen de Raad, Europese Commissie en het Europees Parlement. Daarbij zal het IPO/HNP de voortgang van de onderhandelingen nauwgezet monitoren, eventueel acties overwegen. Daarnaast zal in 2019 een vertaalslag moeten worden gemaakt van de overeengekomen verordeningen naar de provinciale praktijk.

Wat willen we bereiken?

Proeftuinen

In de proeftuinen wordt voor de aanpak van maatschappelijke opgaven met regionale partnerschappen geëxperimenteerd met als doel deze wijze van werken tot gebruikelijke standaard te verheffen.

Doel is dat provincies in staat zijn samen met andere overheden als één overheid te werken aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken.

Wetenschapsnetwerk

Het discours over het openbaar bestuur verrijken met specifieke aandacht voor de rol van de provincie.

Financiën

Een groot aantal onderwerpen dat samenhangt met de taken van provincies wordt centraal door het rijk geregeld. Het IPO is betrokken bij besluitvorming en werkt er aan dat de positie van provincies zo goed mogelijk blijft gewaarborgd.

Wat gaan we ervoor doen?

Proeftuinen

De werkwijze met Proeftuinen komt voort uit het rapport 'Maak Verschil' van het ministerie van BZK. De uitkomsten van het proeftuinentraject sluiten aan bij de IPO-inzet dat maatschappelijke opgaven centraal staan. Samenwerken over de bestuurlijke grenzen heen is het devies. Van het rijk wordt partnerschap gevraagd. In het IBP wordt in het kader van het werken als één overheid een programma opgesteld waarin het rijk van decentrale overheden die (regionaal) samenwerken aan een vernieuwende aanpak van de opgaven in dit IBP kunnen leren en samen kunnen experimenteren in een proeftuin of pilotproject. Op dit moment is nog niet bekend wanneer dit programma gereed is en wat de inhoud ervan wordt.

Wetenschapsnetwerk

De wetenschappelijke onderbouwing – feiten, cijfers, inzichten en verhalen – en expertise uit de provinciehuizen een completer beeld presenteren van mogelijke oplossingsrichtingen voor de aanpak van opgaven, met specifieke aandacht voor toegevoegde waarde provincie/DNA middenbestuur. Er wordt in het najaar 2018 een voorstel voorbereid om de strategische denktank, kennisfunctie en het wetenschapsnetwerk meer in lijn met elkaar te brengen en dit tot een kennishub vorm te geven.

Financiën

Actualisatie Verdeelmodel Provinciefonds

Met het rijk is bestuurlijk afgesproken dat een gezamenlijk traject wordt doorlopen gericht op de actualisatie van het Verdeelmodel Provinciefonds per 2021. Inzet van het IPO is een beperkte herziening. In de tweede helft van 2018 is gezamenlijk met het rijk bepaald welke onderwerpen onderdeel uitmaken van de herziening en is gezamenlijk een besluit genomen over het vervolg in 2019 en 2020. Te denken valt aan de aanstelling van een externe (onderzoeks)commissie die dit verder uitwerkt.

Beheersing EMU-saldo

Vanwege bepalingen van de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) is in 2018 met het rijk een bestuurlijke afspraak gemaakt over het EMU-saldo over de periode 2019-2022. In de bestuurlijke overleggen met het rijk zal de realisatie van deze afspraken worden besproken, indien hierover aanleiding is. Dit kan aanleiding geven tot het maken van aanvullende analyses en afspraken, voor een betere beheersing van het EMU-saldo door de provincies.

Vermindering knelpunten fiscalisering
In het IBP is met het rijk afgesproken dat geconstateerde knelpunten als gevolg van de uitvoering van de fiscale regelgeving zullen worden weggenomen, zoals in relatie tot het BTW-Compensatiefonds. Hiertoe bespreekt het IPO de knelpunten met het rijk en de mogelijke oplossingsrichtingen hiervoor.

Overige onderwerpen
De aanbevelingen van de commissie-Depla (2014) kennen enkele vervolgacties die in 2019 verder worden uitgewerkt. Het gaat om de evaluatie van de beleidsindicatoren BBV met de intentie voor de nieuwe collegeperiode vanaf 2019 een definitieve set van indicatoren vast te stellen.
Daarnaast wordt in BADO-verband (BADO=Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) gewerkt aan een notitie die de provincies moet faciliteren bij het opstellen van hun rechtmatigheids-verklaring. Het rijk heeft inmiddels aangekondigd dat de de colleges van Gedeputeerde Staten deze naar verwachting met ingang van het boekjaar 2021 moeten gaan afgeven. Het IPO zal met name de kennisdeling faciliteren en er op toezien dat geen onnodige kosten voor rechtmatigheidsverklaringen voor provincies ontstaan.

In 2019 zal de vormgeving van Invest-NL definitief gestalte krijgen. Vanuit de financiële invalshoek, maar ook vanuit Regionale Economie worden de ontwikkelingen hiertoe nauw gevolgd door het IPO.

Ten slotte is het te verwachten dat bij de uitvoering van het IBP financiële advisering noodzakelijk zal zijn voor de verwezenlijking van de hierin opgenomen voornemens.

Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
Kerntaak 7. Kwaliteit van het openbaar bestuur						
	Bestuurlijke verhoudingen provincies					
	Reguliere activiteiten	166.364				
	Dialoogcafées		-10.000			
	Platform 31		-5.000			
	Speerpunten	120.000				
	Proeftuinen		50.000			
	Kennishub		20.000			
	Formatie kennishub		115.000			
	Europa programma's	239.264				
	IDA	30.250	PM			
	Financiën		100.000			
KT7.0	**Kwaliteit openbaar bestuur**	**555.878**	**270.000**	**1.235.590**	**217.894**	**2.279.361**

Er is voor de uitvoering binnen deze kerntaak een aantal claims bij de Kadernota opgevoerd. Het betreft hier:

- In de oorspronkelijke budgetten wordt voor het onderwerp proeftuinen als onderdeel van het thema "goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving" voor het jaar 2018 € 100.000 opgevoerd. Dit budget wordt in 2019 teruggebracht tot 50.000 euro en ingezet voor het IBP.

- Voor het wetenschapsnetwerk was oorspronkelijk jaarlijks € 20.000 gereserveerd. In het kader van de ambitie van een overkoepelende kennishub - waarin de strategische denktank en het wetenschapsnetwerk wordt opgenomen - wordt voorgesteld dit bedrag om te zetten en met € 20.000 te verhogen. Daarnaast is voor de realisatie van (de aanpak en structuur van) de kennishub extra formatie nodig ad. € 115.000 (nieuw beleid).

- Met het programma IDA wordt een aanzet gegeven aan interprovinciale samenwerking op digitale onderwerpen. Het huidige programma is gestart met een tweejarige impuls. Om gezamenlijke initiatieven te ontplooien wordt voor 2019 budget gevraagd. Het huidige programma heeft als eerste doelstelling om daar waar opgaven beter, sneller, efficiënter en/of doelmatiger kunnen worden gerealiseerd met inzet van digitale middelen, deze te realiseren. Voor zover dit daarnaast mogelijk is, zal een visievormingstraject worden uitgevoerd, met als doel om een strategische digitaliseringsagenda (2019-2024) op te leveren, vergelijkbaar met die van de andere overheden. Tot het moment de gedelegeerd opdrachtgever hierover een standpunt heef ingenomen staat dit budget op PM.

- Binnen kerntaak 7 zal extra inzet op het terrein van de portefeuille Financiën noodzakelijk zijn gelet op een aantal thema's die in 2019 aandacht vraagt (EMU-saldo, financiering IBP en NOVI, actualisering verdeelsystematiek provinciefonds, Invest-NL, financieel toezicht, etc.). Er zal naar verwachting een additioneel budget van € 100.000 benodigd zijn. Dit budget is nodig om een aantal verkenningen op bovengenoemde thema's uit te voeren.

Werkgeverszaken

Ambities 2019

Het IPO is belangenbehartiger voor het afspreken van arbeidsvoorwaarden die bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven en aan de ontwikkeling van de provinciale organisaties en haar werknemers: Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten en provincieambtenaren. We bevorderen het innemen van gezamenlijke standpunten aan werkgeverszijde, waarmee we het beleid bepalen en/of beïnvloeden. We overleggen daartoe met andere overheids- en onderwijssectoren, we lobbyen in Den Haag en we bevorderen kennisuitwisseling.

De gezamenlijke provincies leveren een belangrijke bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke opgaven, onder andere het creëren van garantiebanen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat doen de provincies met gemotiveerde werknemers die gericht zijn op het dienen van het publieke belang.

Bij goed werkgever- en werknemerschap hoort een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) die enezrijds de ontwikkeling van de sector provincies en het realiseren van maatschappelijke

opgaven ondersteunt en anderzijds bijdraagt aan de ontwikkeling van de talenten van de medewerkers in de provinciale sector. De huidige cao heeft een looptijd van 1 januari 2017 t/m 31 december 2018. In 2018 wil het IPO met de vakbonden een cao afspreken voor de kalenderjaren 2019 en 2020. Het zal in 2019 nog de nodige inspanningen vragen om dit traject af te ronden en de implementatie van afspraken verder vorm te geven.

Wat willen we bereiken?

CAO

Afsluiten en implementatie cao 2019 en 2020.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Op 1 januari 2020 wordt de Wnra geïmplementeerd. De KPS heeft het implementatieplan vastgesteld in maart 2017. De activiteiten in dit plan leiden tot het zorgvuldig en tijdig implementeren van de Wnra waarbij juridische risico's worden vermeden en optimaal wordt samengewerkt tussen het IPO en de provincies. Ook in 2019 moeten diverse activiteiten worden uitgevoerd ter voorbereiding van deze implementatie.

Integriteit en rechtspositie bestuurders

De samenleving is gebaat bij een integere overheid. Dat vergt continue aandacht voor awareness. Daarnaast is een goede rechtspositionele basis een belangrijke voorwaarde voor een integere uitvoering van het politieke ambt.

Garantiebanen

De sector provincies staat aan de lat voor het realiseren van 340 garantiebanen voor 1 januari 2024. Sinds 1 januari 2018 moeten overheidsorganisaties voldoen aan het jaarlijks te bepalen quotumpercentage. Dit percentage wordt vastgesteld in het najaar, voorafgaand aan het desbetreffende kalenderjaar. In 2018 bedroeg dit percentage 1,93% (van de verloonde uren in 2018).

Behoud en versterking samenwerking werkgevers binnen en buiten de sector provincies

Het IPO is één van de tien werkgevers die is verenigd in de Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW), onderwijs en decentrale overheden. Het IPO is één van de veertien overheids- en onderwijssectoren die het Verbond van Sectorwerkgevers bij de Overheid (VSO) vormen. Beide gremia zijn van groot belang voor het afstemmen en behartigen van de belangen van de werkgever(s) en derhalve is behoud en versterking samenwerking van belang.

Wat gaan we ervoor doen?

Cao

De complexiteit van de Wnra, spanningen in de "polder" en de looneisen van vakbonden kan ertoe leiden dat de activiteiten met betrekking tot de cao een uitloop hebben in 2019. Daarnaast moet een aantal afspraken uit de cao 2017-2018 nog worden geïmplementeerd in 2019.

De activiteiten van het IPO bestaan hier vooral uit het vormgeven en coördineren van en het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan het co-creatieproces dat moet resulteren in nieuwe cao's. Acht maal per jaar vergadert de Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) en ongeveer twee maal per jaar worden de portefeuillehouders P&O uitgenodigd voor een ad-hoc vergadering. Dit wordt door het IPO voorbereid.

Daarnaast worden adviezen en producten opgevraagd en/of opgeleverd die betrekking hebben op afspraken in de cao 2017-2018, de cao 2019 en de cao 2020 en op basis van (vragen naar aanleiding van) zaken die zijn geregeld in de Collectieve Arbeidsvoorwaarden Provincies (CAP):
adviezen/berekeningen met betrekking tot uitkeringen, FuwaProv en cao-producten, zoals de implementatie van een sectoraal generiek functiehuis (dat is ontwikkeld in 2018) en het beheer, onderhoud en gebruik van digitale tools voor het goede gesprek en een financiële loopbaanplanner.

In de tweede helft van 2019 wordt de werkgeversvisie 2016 geactualiseerd, samen met vertegenwoordigers van de nieuwe colleges van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

De wetgevingsagenda van het ministerie van SZW geeft aan dat er nieuwe wetgeving komt op het vlak van arbeidsrecht en overige werkgeverszaken. Dat heeft impact op de cao en op de in 2019 op te stellen personeelshandboeken en vraagt mogelijk ook om nadere juridische advisering.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Wnra

Het IPO is verantwoordelijk voor het programmamanagement van de implementatie van de Wnra in de sector provincies. Het verzorgt tevens het inwinnen van extern juridisch advies bij kwesties die van belang zijn voor een goede en tijdige implementatie van de Wnra. De uitkomst van de aanpassingswetgeving zal zo nodig ook leiden tot nadere benodigde juridische advisering.

Op het gebied van arbeidsverhoudingen zal de bezwarencommissie vervallen per 1 januari 2020; wat daarvoor in de plaats komt zal duidelijk worden in de loop van 2018.

Het is zeer goed denkbaar dat wordt besloten tot het instellen van een centrale geschillencommissie. De kosten van het secretariaat en de vacatiegelden worden dan op sectoraal niveau betaald. Tot op heden waren provincies verantwoordelijk voor de kosten van hun eigen bezwarencommissies. In 2019 wordt de geschillenprocedure vormgegeven; kosten zijn pas aan de orde in 2020.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Integriteit en rechtspositie bestuurders

Het IPO organiseert samen met de VNG en UvW als partner van het Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP) en de Ien Dales leerstoel de dag en nacht van de integriteit. De dag van de integriteit is gericht op ambtenaren, de nacht van de integriteit is gericht op bestuurders. Daarnaast worden, samen met andere overheden, activiteiten georganiseerd voor “weerbaar bestuur”.

In 2018 is een boekje over het samenspel tussen gedeputeerden en hun ambtenaren geschreven gericht op de nieuwe gedeputeerden die na de verkiezingen in 2019 aantreden. Dit boekje wordt in 2019 vormgegeven en gedrukt. Tevens wordt geïnvesteerd in een welkomst-/introductiepakket voor nieuwe Statenleden.

Garantiebanen

Twee keer per jaar rapporteert het IPO over de realisatie per provincie/de sector.

Het IPO vervult de rol van projectleider banenafspraak sector provincies en staat dagelijks in contact met een leer/kennisnetwerk van de provincies (contactpersonen inclusieve arbeidsmarkt). Alle relevante kennis en ontwikkelingen worden actief gedeeld c.q. ervaringen en knelpunten doorgegeven en besproken met gezaghebbende autoriteiten.

Er wordt een themadag garantiebanen georganiseerd voor het leer/kennisnetwerk en producten worden ontwikkel die de provincies ondersteunen bij het realiseren van hun individuele opdracht.

In 2018 is een sectorplan opgesteld, een doorvertaling van het VSO-plan dat is aangeboden aan de Kamers. Omdat de uitdaging groter is geworden dan hij voorheen was, de quotumheffing verlangt meer banen dan de banenafspraak tot 1 januari 2018, zullen meer activiteiten worden ontplooid en de communicatie geïntensiveerd.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Behoud en versterking samenwerking werkgevers binnen en buiten de sector provincies

In 2019 zal extra nadruk komen te liggen op het (bestuurlijk) versterken van het Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) (naar aanleiding van het IBO Pensioenen, rapport-Borstlap en advies-Wim van der Donk). Daarnaast wordt ook in 2019 nauw samengewerkt met de afdelingen P&O van de provincies om gezamenlijk ontwikkelslagen te maken die bijdragen aan de realisatie van Kompas 2020.

Het IPO speelt een actieve rol in het ZPW, het VSO, de Pensioenkamer (mede voor de sector waterschappen), de periodieke vergaderingen van hoofden P&O en de adviesgroepen arbeidsvoorwaarden en P&O ondersteunen. In de aanloop naar een nieuw pensioenstelsel, en de strengere wettelijke eisen met betrekking tot pensioencommunicatie (toenemende rol voor de werkgever), moet extra worden geïnvesteerd in communicatie en het vergroten van het pensioenbewustzijn binnen de sector.
Noot: voor de realisatie van het bovenstaande zullen programmakosten vrijgemaakt moeten worden en is onderdeel van de Kadernotaclaim.

Communicatie en lobbyactiviteiten

Voor de thema's cao, garantiebanen en normalisatie wordt, periodiek een beroep gedaan op communicatiefaciliteiten van het IPO. Dat zal op natuurlijke momenten zijn (bijvoorbeeld aan voorzijde, tussentijds en einde cao co-creatietraject, bij meetmomenten garantiebanen en conform het implementatieplan van de Wnra).

Wat is daarvoor nodig?.....

		2019 MJR	Claim	Personeel	Materieel	Totaal
WG Werkgeverszaken						
	CAO	29.000	163.000			
	Wnra	10.000	20.000			
	Integriteit en rechtspositie bestuurders	4.000	-			
	Garantiebanen	10.000	5.000			
	Samenwerking	24.500	10.000			
WG.0	**Werkgeverszaken**	**77.500**	**198.000**	**514.829**	**90.789**	**881.118**

Voor de uitvoering van de activiteiten met betrekking tot werkgeverszaken is bij de Kadernota een claim opgevoerd van € 198.000. Het betreft het continueren van bestaand beleid en gezien het feit dat dit nauwelijks beïnvloedbaar is, wordt voorgesteld deze claim te honoreren.

Bedrijfsvoering IPO

De verbetering van de beheersing en de bedrijfsvoering zal ook in 2019 worden doorgezet. Het gaat dan om een professionalisering van de gehele keten waarbij iedere discipline wordt geoptimaliseerd. Zo zal de controlfunctie, maar ook de HRM-functie, de administratieve organisatie, de informatisering en automatisering, de juridische functie en de financiële functie verder moeten worden doorontwikkeld. Het doel is daarbij het IPO intern volledig op orde te krijgen en te houden om uiteindelijk extern gezaghebbend te zijn. Hiervoor werkt het IPO zoveel mogelijk samen met BIJ12 en wordt een kosteneffectievere organisatie van primaire processen vormgegeven. Er is een samenwerkingsagenda opgesteld welke leidend is voor de samenwerking op het terrein van de bedrijfsvoering. Te denken is bijvoorbeeld aan samenwerking op het gebied van de Algemene verordening Gegevensbescherming (AVG) en de E-HRM.

Daarnaast zijn tijdens de regionale bijeenkomsten in het kader van de begrotingsvoorbereiding talrijke suggesties gedaan om de werkwijze van het IPO te versterken. Zo hecht men eraan dat het IPO nog meer dan in het verleden, actief provincies opzoekt. Te denken valt hierbij aan sessies binnen een provincie waaraan alle AAC- en BAC-leden van die provincie kunnen deelnemen. De kracht van het IPO ligt immers in de kracht van het verbinden en deze gedachte zal leidend worden bij de vormgeving van de nieuwe werkwijze. Ook hecht men aan een snellere besluitvorming en het IPO zal alternatieven moeten ontwikkelen voor de huidige AAC- en BAC-structuur. Deze structuur volstaat immers voor de going-concern taken, maar wordt voor sommige dossiers als vertragend en beklemmend ervaren. De agenda's van de BAC behoeven meer inspiratie en inhoudelijke uitdaging. Het blijft voor het IPO een uitdaging om het goede gesprek op de BAC-tafel te krijgen.

Tijdens de inloopsessies is de suggestie gedaan een gedeelte van de BAC-vergaderingen te reserveren voor intervisie en reflectie. Het werken met kopgroepen wordt als zeer positief ervaren, zo leert de input vanuit de provincies. De omslag van sectoraal naar opgavegericht blijft, ook organisatorisch, een uitdaging voor het IPO. Gelet op de positieve ervaringen zal onverkort worden ingezet op de organisatie van dialoogcafé 's. Voor de volgende bestuursperiode zal ten aanzien van de werkwijze een voorstel worden voorbereid.

De functie van het IPO als kennismakelaar en informatieverstrekker (ook digitaal) zal moeten worden doorontwikkeld, maar ook zal het IPO de vraag die speelt bij provincies inscherpen. De ontwikkeling richting een kenniscentrum (kennishub) ligt daarbij voor de hand. Provincies zullen eenvoudig hun vragen moeten kunnen neerleggen en het IPO zal vervolgens ofwel zelf in beantwoording moeten voorzien ofwel voor beantwoording moeten zorgen.

Een bijzondere taak is weggelegd voor het IPO op die dossiers waar een gezamenlijke doelstelling en een gezamenlijk bod richting rijk kunnen worden geformuleerd en hier zal het IPO zich zeer actief in opstellen. De standpuntbepaling inzake het Verdeelmodel kan hier als goed voorbeeld dienen. Daarnaast is het streven dat het IPO actief de provinciale agenda in Den Haag gaat vormgeven en dat nog sterker dan voorheen de samenwerking met de VNG en de UvW wordt gezocht.

De raming van de personele lasten zijn gebaseerd op een takenpakket van gelijke omvang als het huidige takenpakket. Dit heeft als consequentie, dat de raming zo constant mogelijk is gehouden. Reorganisatiekosten en de gevolgen hiervan zijn niet opgenomen in het budget voor personele lasten, maar in het budget voor programmakosten.

De raming voor huisvestingskosten bestaan voor het grootste gedeelte uit de jaarlijkse huur van het IPO-huis in Den Haag. Daarnaast leveren de energie- en onderhoudskosten een vaste kostenpost op.
De raming voor de indirecte kosten is met € 170.000 gereduceerd (van € 720.000 naar € 550.000). De budgetten op het gebied van automatisering en representatie vallen al enkele jaren voor een gedeelte vrij (onderuitputting)

De budgetten voor programmakosten worden met name aangewend ten behoeve van organisatieontwikkeling, maar ook om de gevolgen van de reorganisatie financieel op te kunnen vangen. Aangezien deze gevolgen op dit moment nog niet goed kunnen worden ingeschat, lijkt het raadzaam de bestaande meerjarenraming te handhaven.

	Organisatie en bedrijfsvoering	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Totaal personeelskosten	7.454.724	6.186.644	6.186.644	6.186.644
	Totaal huisvestingskosten	482.342	482.342	482.342	482.342
	Totaal indirecte kosten	547.291	547.291	547.291	547.291
	Totaal programmakosten	284.992	284.992	184.992	184.992
	Totaal lasten organisatie en bedrijfsvoering	**8.769.350**	**7.501.269**	**7.401.269**	**7.401.269**

11. Meerjarenraming BIJ12

BIJ12

Sinds 1 januari 2014 is BIJ12 operationeel als uitvoeringsorganisatie. BIJ12 heeft uiteenlopende opdrachten die zijn geclusterd in 4 units: PAS-Bureau, Natuurinformatie en Natuurbeheer, GBO en Faunafonds en ACSG. BIJ12 ontwikkelde zich sindsdien tot een organisatie die de provincies ondersteunt op de uitvoering inhoudelijke ontwikkelingen met gemeenschappelijke werkprocessen: rapporteren, adviseren, ondersteunen van processen en projecten, ontwikkelen en beheren van applicaties. De provincies bepalen de beleidskaders; de werkzaamheden van BIJ12 zijn beleidsarm.

Begroting 2019 van BIJ12

BIJ12 volgt de indexatie die IPO-breed wordt toegepast voor personeels- en uitvoeringskosten. De overige mutaties voor de begroting 2019 zijn besproken met de portefeuillehouders van BIJ12, de AAC Vitaal Platteland en de AAC Middelen. Tevens is het besluit van de Algemene Vergadering van 24 mei 2018 tot bijstelling van de begroting van het PAS-bureau met €2,1 mln. structureel verwerkt in de begroting.
De begroting, opgenomen in het Jaarplan BIJ12 2019, laat voor 2019 het volgende beeld zien:

Lasten	Begroting 2019 Structureel	Begroting 2019 Incidenteel	Primaire begroting 2019
Interne organisatie	3.011.295	**0**	3.011.295
PAS-bureau	4.158.405	0	4.158.405
Natuurinformatie en Natuurbeheer	7.379.187	0	7.379.187
Faunafonds	33.254.451	0	33.254.451
Secretariaat ACSG	493.145	0	493.145
GBO-provincies	4.837.185	300.000	5.137.185
Totaal lasten BIJ12	**53.133.669**	**300.000**	**53.433.669**

Baten BIJ12	Begroting 2019 Structureel	Begroting 2019 Incidenteel	Primaire begroting 2019
Bijdragen provincies uitvoerende taken	52.533.669	300.000	52.833.669
Medefinanciering GBO Risicokaart	300.000		300.000
Onttrekking aan geoormerkte middelen	300.000		300.000
Totaal baten BIJ12	**53.133.669**	**300.000**	**53.433.669**
Saldo BIJ12	0	0	0

In het bijgevoegde Jaarplan 2019 wordt ingegaan op ontwikkelingen die van invloed zijn op de werkzaamheden van BIJ12. Daarnaast is in het jaarplan opgenomen wat elke unit in 2019 wil bereiken, tegen welke kosten en wat de lange termijndoelstellingen van de units zijn.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de Begroting 2019 van BIJ12

In de Kadernota IPO is reeds melding gemaakt van de volgende ontwikkelingen die doorwerken in de begroting 2019:

Faunafonds: Actualisatie tegemoetkomingen faunaschade

Op basis van de geactualiseerde trendanalyse is bij de begrotingswijziging 2018 de raming voor tegemoetkomingen faunaschade met €3,2 mln. naar boven bijgesteld. Deze bijstelling is lager dan de in de kadernota indicatief opgenomen verwachte bijstelling van €5,5 mln. De trendanalyse is besproken met de werkgroep Natuurwetgeving. In 2019 zal er wederom een actualisatie van de trendanalyse plaatsvinden.

PAS-bureau: Beheer AERIUS en programmamanagement

Het besluit van de Algemene Vergadering tot verhoging van de begroting van het PAS-bureau met €2,1 mln. ten behoeve van het beheer van AERIUS en het programmamanagement PAS, is verwerkt in het meerjarenperspectief 2019-2022.

Natuurinformatie en Natuurbeheer: ANLb meetnetten

De kosten voor de uitvoering van de ANLb beleidsmonitoring (bijna €0,5 mln.) zijn structureel opgenomen in de begroting. Eerder werden deze kosten separaat in rekening gebracht bij de provincies.

Meerjarenperspectief begroting BIJ12 2019 t/m 2022

Omdat BIJ12 een vast pakket aan activiteiten heeft die ze uitvoert voor de provincies, laat de begroting over de jaren een stabiel beeld zien.

Meerjarenontwikkeling begroting BIJ12 periode 2019-2022

prijspeil 2019

Lasten	Primaire begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
Interne organisatie	3.011.295	3.011.295	3.011.295	3.011.295
PAS-bureau	4.158.405	4.158.405	4.158.405	4.158.405
Natuurinformatie en Natuurbeheer	7.379.187	7.336.187	7.342.787	7.273.059
Faunafonds	33.254.451	33.257.431	33.191.237	33.141.526
Secretariaat ACSG	493.145	493.145	493.145	493.145
GBO-provincies	5.137.185	4.837.185	4.837.185	4.837.185
Totaal lasten BIJ12	**53.433.669**	**53.093.649**	**53.034.055**	**52.914.616**

Baten BIJ12	Primaire begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
Bijdragen provincies uitvoerende taken	52.833.669	52.493.649	52.434.055	52.314.616
Medefinanciering GBO Risicokaart	300.000	300.000	300.000	300.000
Onttrekking aan geoormerkte middelen	300.000	300.000	300.000	300.000
Totaal baten BIJ12	**53.433.669**	**53.093.649**	**53.034.055**	**52.914.616**
Saldo BIJ12	0	0	0	0

Voor de gedetailleerde meerjarenraming verwijzen wij naar de beheersbegroting, welke als bijlage bij deze begroting is opgenomen.

	Beheerbegroting 2019 - 2022					
	Programma's/Projecten		**2019 MJR**	**2020 MJR**	**2021 MJR**	**2022 MJR**
	Kerntaak 1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer					
	DROW		**936.500**	**881.500**	**881.500**	**881.500**
	verkenning duurzame drinkwatervoorziening		55.000	-	-	-
	IHW en Deltaprogramma		365.000	365.000	365.000	365.000
	Regionale keringen ontwikkelprogramma		125.000	125.000	125.000	125.000
	STOWA		196.000	196.000	196.000	196.000
	Werkbudget incl Schildhuisstichting		17.500	17.500	17.500	17.500
	coordinatie ror kaarten		73.000	73.000	73.000	73.000
	BRO, 1e wijziging begroting 2018		60.000	60.000	60.000	60.000
	Binnenstedelijke transformatie		45.000	45.000	45.000	45.000
	Omgevingswet		**726.000**	**-**	**-**	**-**
	Programma implementatie omgevingwet		726.000	PM	PM	PM
KT1.0	**Duurzame Ruimelijke Ontwikkeling Waterbeheer**		**1.662.500**	**881.500**	**881.500**	**881.500**
	Kerntaak 2. Milieu, energie en klimaat					
	VTH		**310.000**	**210.000**	**125.000**	**40.000**
	Verkenning Afval en grondstoffen	Kadernotaclaim	25.000			
	Verkenning Veiligheid en Gezondheid	Kadernotaclaim	25.000			
	Risicokaart		170.000	170.000	85.000	-
	Make it work progress	Bezuiniging: 30.000	50.000	-	-	-
	IMPEL		20.000	20.000	20.000	20.000
	Milieuverkenning		20.000	20.000	20.000	20.000
	Energie		**668.000**	**613.000**	**613.000**	**613.000**
	Nationale Aanpak Regionale Energie Strategieën	Kadernotaclaim, 220.000	320.000	320.000	320.000	320.000
	Verduurzaming Mobiliteit		100.000	100.000	100.000	100.000
	Aanpak Verduurzaming bedrijven en industrie		40.000	40.000	40.000	40.000
	Energie en Ruimte		100.000	100.000	100.000	100.000
	Lobby & Communicatie		100.000		-	-
	Werkbudget	Bezuiniging: 20.000	8.000	53.000	53.000	53.000
KT2.0	**Milieu, energie, klimaat**		**978.000**	**823.000**	**738.000**	**653.000**

	Kerntaak 3. Vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkeling natuurgebieden					
	Vitaal Platteland		**160.000**	**160.000**	**160.000**	**160.000**
	VRN		10.000	10.000	10.000	10.000
	Natuurtop 2019		50.000		50.000	
	Klimaatakkoord landbouw/landgebruik		50.000	50.000	50.000	50.000
	Werkbudget			100.000	50.000	100.000
	IBP VP		50.000			
	PAS		**188.000**	**188.000**	**76.000**	**76.000**
	Expertise N2000/Landbouw/Reservepakket		76.000	76.000	76.000	76.000
	PAS kadernota	Kadernotaclaim	112.000	112.000	-	
KT3.0	**Vitaal Platteland, PAS**		**348.000**	**348.000**	**236.000**	**236.000**
	Kerntaak 4: Mobiliteit					
	Mobiliteit algemeen		**990.000**	**570.000**	**105.000**	**40.000**
	Toekomst OV	Kadernotaclaim	125.000			
	ITS en Verkeersmanagement	Kadernotaclaim	50.000			
	Fiets	Kadernotaclaim	60.000	60.000		
	Verkeersveiligheid	Kadernotaclaim	120.000			
	Zero emissie bus		110.000	110.000	65.000	
	NKL t.m. 2020		360.000	360.000	-	-
	Werkbudget	Kadernotaclaim	40.000	40.000	40.000	40.000
	Overig duurzame mobiliteit	Kadernotaclaim	125.000		-	
	Kennisprogramma KpVV		**1.800.000**	**1.800.000**	**1.800.000**	**1.800.000**
	Aansturen kennisprogramma KpVV		1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
KT4.0	**Mobiliteit**		**2.790.000**	**2.370.000**	**1.905.000**	**1.840.000**
	Kerntaak 5. Regionale economie					
	Economie		**170.000**	**70.000**	**70.000**	**70.000**
	Circulaire economie		25.000	25.000	25.000	25.000
	Leegstandsmonitor		25.000	-	-	-
	IBP RE		20.000			
	Procesgeld retail		100.000			
	Werkbudget		-	45.000	45.000	45.000
KT5.0	**Regionale Economie**		**170.000**	**70.000**	**70.000**	**70.000**
	Kerntaak 6. Culturele infrastructuur en monumentenzorg					
	Cultuur					

			35.000	**35.000**	**35.000**	**35.000**
	Cultuurplatform		15.000	15.000	15.000	15.000
	Cultuurbeleid 2021 e.v.		20.000	20.000	20.000	20.000
	Erfgoed		**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
	Werkbudget		**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**
KT6.0	**Culturele Infrastructuur**		**70.000**	**70.000**	**70.000**	**70.000**
	Kerntaak 7. Kwaliteit van het openbaar bestuur					
	Bestuurlijke verhoudingen provincies		**456.364**	**456.364**	**456.364**	**456.364**
	Reguliere activiteiten		**151.364**	**151.364**	**151.364**	**151.364**
	Jaarcongres		100.000	100.000	100.000	100.000
	Bestuursdiner		15.000	15.000	15.000	15.000
	Welcome back borrel		7.500	7.500	7.500	7.500
	Dialoogcafes	Bezuiniging: 15.000 i.c.m. platform	20.628	20.628	20.628	20.628
	Abonnement COELO		8.236	8.236	8.236	8.236
	Speerpunten		**305.000**	**305.000**	**305.000**	**305.000**
	IBP Algemeen	Kadernotaclaim	50.000	50.000	50.000	50.000
	Strategische denktank		100.000	100.000	100.000	100.000
	Kennishub NAGAAN	Kadernotaclaim: 20.000	40.000	40.000	40.000	40.000
	Formatie kennishub	Kadernotaclaim	115.000	115.000	115.000	115.000
	Europa programma's		**239.264**	**239.264**	**239.264**	**239.264**
	CEMR		42.600	42.600	42.600	42.600
	Kenniscentrum Europa Decentraal		196.664	196.664	196.664	196.664
	e-agenda 2018		**30.250**	**30.250**	**30.250**	**30.250**
	IDA	Kadernotaclaim	pm	pm	pm	pm
	Werkbudget I-overheid		30.250	30.250	30.250	30.250
	Financiën		**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
	Werkbudget	Kadernotaclaim	100.000	100.000	100.000	100.000
KT7.0	**Kwaliteit openbaar bestuur**		**825.878**	**825.878**	**825.878**	**825.878**
	WG Werkgeverszaken					
WG.1.0	**CAO**	Kadernotaclaim	**192.000**	**192.000**	**192.000**	**192.000**
WG.2.0	**Wnra**	Kadernotaclaim	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
WG.3.0	**Integriteit en rechtspositie bestuurders**		**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**
WG.4.0	**Garantiebanen**	Kadernotaclaim	**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**
WG.5.0	**Samenwerking**	Kadernotaclaim	**34.500**	**34.500**	**34.500**	**34.500**
WG.0	**Werkgeverszaken**					

		275.500	**275.500**	**275.500**	**275.500**
	Samenvatting alle kerntaken plus Werkgeverszaken				
KT1.0	Duurzame Ruimelijke Ontwikkeling Waterbeheer	1.662.500	881.500	881.500	881.500
KT2.0	Milieu, energie, klimaat	978.000	823.000	738.000	653.000
KT3.0	Vitaal Platteland, PAS	348.000	348.000	236.000	236.000
KT4.0	Mobiliteit	2.790.000	2.370.000	1.905.000	1.840.000
KT5.0	Regionale Economie	170.000	70.000	70.000	70.000
KT6.0	Culturele Infrastructuur	70.000	70.000	70.000	70.000
KT7.0	Kwaliteit openbaar bestuur	825.878	825.878	825.878	825.878
WG.0	Werkgeverszaken	275.500	275.500	275.500	275.500
	TOTAAL IPO Projecten en programma's	**7.119.878**	**5.663.878**	**5.001.878**	**4.851.878**
	Organisatie en bedrijfsvoering				
	Personeelskosten				
	Personele lasten	6.784.277	5.657.301	5.657.301	5.657.301
	Tot sal & soc lst IWV	-	-	-	-
	Tot sal & soc lst O&B	-	-	-	-
	Vergoeding woon/werkverkeer	114.671	114.671	114.671	114.671
	Overige personeelskosten	56.249	56.249	56.249	56.249
	Uitzendkrachten	-0	-0	-0	-0
	Wervingskosten	13.306	13.306	13.306	13.306
	Stagiaires	11.233	11.233	11.233	11.233
	Salarisadministratie	37.816	37.816	37.816	37.816
	Vorming en opleiding	50.000	50.000	50.000	50.000
	POB cf CAO 2017-2018	89.215	89.215	89.215	89.215
	Reis- en verblijfkosten O&B	111.508	111.508	111.508	111.508
	Reis- en verblijfkosten B&I	45.346	45.346	45.346	45.346
	Gevolgen herplaatsing/Mobiliteit	141.105	-	-	-
	Totaal personeelskosten	**7.454.724**	**6.186.644**	**6.186.644**	**6.186.644**
	Huisvestingskosten				
	Huurkosten Den Haag	174.976	174.976	174.976	174.976
	Huisvesting Brussel	52.150	52.150	52.150	52.150
	Huisvesting vergaderlocaties	-	-	-	-
	Afschrijving inrichting	58.126	58.126	58.126	58.126
	Rentekosten lening nieuwe huisvesting	11.760	11.760	11.760	11.760

kantine en koffie	31.450	31.450	31.450	31.450
Energie-, service- en schoonmaakkosten	87.916	87.916	87.916	87.916
Meubilair-afschrijvingen, verzekeringen	42.339	42.339	42.339	42.339
Overige huisvestingskosten	23.625	23.625	23.625	23.625
Totaal huisvestingskosten	**482.342**	**482.342**	**482.342**	**482.342**
Indirecte kosten				
Telecomm-afschrijving, gesprekskosten	80.842	80.842	80.842	80.842
Automatisering-afschrijving, verzekeringen	129.967	129.967	129.967	129.967
Machines-afschrijving, reparaties, etc.	3.891	3.891	3.891	3.891
Kantoorartikelen	13.364	13.364	13.364	13.364
Kopieerkosten	38.320	38.320	38.320	38.320
Drukwerk kantoor	12.501	12.501	12.501	12.501
Portokosten	34.648	34.648	34.648	34.648
Accountantscontrole/begeleiding	31.000	31.000	31.000	31.000
Vergaderkosten	112.662	112.662	112.662	112.662
Documentatie	26.533	26.533	26.533	26.533
Representatie	28.665	28.665	28.665	28.665
Externe adviezen B&I	34.897	34.897	34.897	34.897
Totaal indirecte kosten	**547.291**	**547.291**	**547.291**	**547.291**
Programmakosten				
Doorontwikkeling				
Ontwikkeling medewerkers reorganisatie	100.000	100.000	-	-
Communicatie en publicaties B&I	84.993	84.993	84.993	84.993
Progr kst B&I	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal programmakosten	**284.992**	**284.992**	**184.992**	**184.992**
Totaal organisatie en bedrijfsvoering	**8.769.350**	**7.501.269**	**7.401.269**	**7.401.269**
Totaal generaal	**15.889.228**	**13.165.147**	**12.403.147**	**12.253.147**
Oorsponkelijke meerjarenraming	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148
Meerjarenraming gecor. voor PAS	14.814.228	12.385.148	11.885.148	11.885.148
Verschil	1.075.000	779.999	517.999	367.999
Kadernota	1.320.000	900.000	728.000	728.000

	Aflopend ten opzichte van meerjarenraming	-245.000	-120.001	-210.001	-360.001
	Mutatie totaal	1.075.000	779.999	517.999	367.999

		2019		2020	2021	2022
	Kadernota claims na bestuurlijke herprioritering	Continuering	Nieuw beleid			
KT1.0						
KT2.0	Verkenning, Afval en grondstoffen		25.000			
KT2.0	Verkenning, Veiligheid en gezondheid		25.000			
KT2.0	Energieakk.		220.000	220.000	220.000	220.000
KT2.0	Bezuiniging werkbudget		-20.000			
KT2.0	Bezuiniging Mate it work progress		-30.000			
KT3.0	PAS	112.000		112.000		
KT4.0	Mobiliteit	520.000		100.000	40.000	40.000
KT5.0	Regionale Economie					
KT6.0	Culturele Infrastructuur					
KT7.0	Kwaliteit openbaar bestuur Financiën		100.000	100.000	100.000	100.000
KT7.0	Bezuiniging dialoogcafé en platform 31		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
KT7.0	Proeftuinen	50.000		50.000	50.000	50.000
KT7.0	Formatie kennishub		115.000	115.000	115.000	115.000
KT7.0	Kennishub		20.000	20.000	20.000	20.000
WG.0	Werkgeverszaken CAO	163.000		163.000	163.000	163.000
WG.0	Werkgeverszaken Wnra	20.000		20.000	20.000	20.000
WG.0	Werkgeverzaken Quotumheffing	5.000		5.000	5.000	5.000
WG.0	Werkgeverszaken ABP/Pensioen	10.000		10.000	10.000	10.000
		880.000	440.000			
	Totaal voorstellen nieuw beleid		1.320.000	900.000	728.000	728.000
	Ontwikkeling personele lasten					
	TOTAAL IPO Projecten en programma's		**1.320.000**	**900.000**	**728.000**	**728.000**

			Verdeelsleutel				
	Samenvatting alle kerntaken plus Werkgeverszaken	**Programmakosten**	**Personeel 2019**	**Personeel**	**Materieel**	**Claims kadernota**	**Totaal**
KT1.0	Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling Waterbeheer	1.662.500	605	1.132.624	199.736	-	2.994.860
KT2.0	Milieu, energie, klimaat	758.000	748	1.400.335	246.946	220.000	2.625.281
KT3.0	Vitaal Platteland, PAS	236.000	968	1.812.198	319.578	112.000	2.479.776
KT4.0	Regionale Bereikbaarheid	2.270.000	330	617.795	108.947	520.000	3.516.742
KT5.0	Regionale Economie	170.000	297	556.015	98.052	-	824.068
KT6.0	Culturele Infrastructuur	70.000	99	185.338	32.684	-	288.023
KT7.0	Kwaliteit openbaar bestuur	555.878	660	1.235.590	217.894	270.000	2.279.361
WG.0	Werkgeverszaken	77.500	275	514.829	90.789	198.000	881.118
	TOTAAL IPO Projecten en programma's	5.799.878	3.982	7.454.724	1.314.626	1.320.000	15.889.228

	Indexering				
		2019	**2020**	**2021**	**2022**
	Loon	152.358	124.461	124.461	124.461
	Prijs	206.168	172.680	155.154	151.704
		358.527	297.141	279.615	276.165

	2019	**2020**	**2021**	**2022**
Oorspronkelijke meerjarenraming	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148
Meerjarenraming gecor. voor PAS	14.814.228	12.385.148	11.885.148	11.885.148
Claims kadernota	1.320.000	900.000	728.000	728.000
Aflopend ten opzichte van meerjarenraming	-245.000	-120.001	-210.001	-360.001
Subtotaal	15.889.228	13.165.147	12.403.147	12.253.147
Uitzetting ten opzichte van oorspronkelijke meerjarenraming	846.000	550.999	288.999	138.999
Indexering	358.527	297.141	279.615	276.165
Totaal	16.247.755	13.462.289	12.682.763	12.529.313

	Programmakosten	Personeel	Materieel	Claims kadernota
DROW	1.662.500	1.132.624	199.736	-
Milieu, energie, klimaat	758.000	1.400.335	246.946	220.000
Vitaal Platteland, PAS	236.000	1.812.198	319.578	112.000
Mobiliteit	2.270.000	617.795	108.947	520.000
Regionale Economie	170.000	556.015	98.052	-
Culturele Infrastructuur	70.000	185.338	32.684	-
Kwaliteit openbaar bestuur	555.878	1.235.590	217.894	270.000
Werkgeverszaken	77.500	514.829	90.789	198.000

Provincie	Provinciefonds	Bijdrage 2019
		Prijspeil 2019
Groningen	7,16%	1.163.339
Fryslân	7,76%	1.260.826
Drenthe	6,67%	1.083.725
Overijssel	8,09%	1.314.443
Gelderland	9,99%	1.623.151
Utrecht	8,63%	1.402.181
Noord-Holland	9,63%	1.564.659
Zuid-Holland	11,09%	1.801.876
Zeeland	6,18%	1.004.111
Noord-Brabant	10,60%	1.722.587
Limburg	7,97%	1.294.946
Flevoland	6,23%	1.012.235
Totaal	100,00%	16.247.755